

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2017 Godišnji izvještaj

GALLERIE D'ITALIA

TRI MUZEJA: ITALIJANSKA MREŽA KULTURE

Projektom Gallerie d'Italia, Intesa Sanpaolo namjerava podijeliti svoje umjetničko i arhitektonsko naslijeđe sa širom javnošću: 1.000 umjetnina u historijskim palatama u tri grada što čini muzejsku mrežu jedinstvene vrste.

Ovaj prestižni arhitektonski kompleks **Gallerie d'Italia - Piazza Scala u Milanu** prikazuje zbirku od dvije stotine umjetnina Lombardijskih slikara iz XIX stoljeća, kao i djela vodećih figura na italijanskoj umjetničkoj sceni dvadesetog stoljeća. **Gallerie d'Italia - Palazzo Leoni Montanari, Vicenza**, je dom najvažnije kolekcije ruskih ikona sa Zapada, primjerke osamnaestog vijeka Veneto umjetnosti i zbirku keramike iz Atike i Magna Graecia.

Gallerie d'Italia - Palazzo Zevallos Stigliano u Napulju čuva Martyrdom of Saint Ursula (Mučeništvo u Saint Ursula), jedno od Caravaggiovih posljednjih remek djela, zajedno sa kolekcijom od preko 120 umjetničkih djela koja predstavljaju napolitansko stvaralaštvo sa početka sedamnaestog do početka dvadesetog stoljeća.

Naslovna strana:

CARLO BRANCACCIO (Napulj 1861–1920)

Napoli, Via Toledo: impressione di pioggia / Napulj, Via Toledo: Rain Impression c. 1888-1889

Ulje na platnu, 40 x 80 cm

Zbirka Intesa Sanpaolo

Gallerie d'Italia - Palazzo Zevallos Stigliano, Napulj

Napoli, Via Toledo: impressione di pioggia / Napulj, Via Toledo: Rain Impression (Kišna impresija) umjetnika Carla Brancaccia prikazuje scenu svakodnevnog života prikazanu živopisnim narativnim stilom. Ovaj umjetnik je naročito poznat po svojim sjajnim prikazima najpoznatijih ulica i lokacija u Napulju, kao i po svojim prizorima mora i krajolicima.

Ova slika je dio stalne kolekcije izložene u **Gallerie d'Italia - Palazzo Zevallos Stigliano**, muzejskom centru Intesa Sanpaolo u Via Toledo, u Napulju. Ova kolekcija slika iz 19. stoljeća pruža izuzetan osvrt na pejzažno slikarstvo, žanr koji je bio posebno popularan u Napulju, u poređenju sa najnaprednijim figuracijama nastalim u preostalom dijelu Europe.

	Strana
Izveštaj Nadzornog odbora	4
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	6
Izveštaj Uprave	8
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	9
Izveštaj nezavisnog revizora	10
Bilans uspjeha	14
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	15
Izveštaj o finansijskom položaju	16
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	17
Izveštaj o novčanim tokovima	19
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	21-99

Izveštaj Nadzornog odbora

Tokom 2017. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u nastavku: "Banka") je održao 14 sastanaka na slijedeće datume: 02.02.; 16.02.; 16.03.; 30.03.; 06.04.; 28.04.; 29.05.; 07.06.; 21.07.; 10.08.; 05.09.; 29.09.; 30.10.; i 27.11.2017; koji su evidentirani pod rednim brojevima od 1 do 14.

Nadzorni odbor Banke je izvršio svoje aktivnosti u skladu sa Statutom Banke i uz značajnu podršku od strane Uprave i Odbora za reviziju.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor Banke je razmatrao, analizirao i razgovarao o različitim općim i internim dokumentima Banke, uključujući politike i procedure, koje su interno pripremljene, ali također i one koje pripadaju Grupi iz Matične kompanije. Nadzorni odbor je uložio posebne napore i poklonio pažnju analizi i razmatranju finansijskih izvještaja Banke, te pratio aktivnosti internih i eksternih revizora tokom godine.

Među glavnim pitanjima i temama koje je Nadzorni odbor razmatrao jeste koeficijent adekvatnosti kapitala, i zvanični i nezvanični. Nadzorni odbor će nastaviti da prati ovo pitanje, ostajući posvećen poštivanju lokalne regulative o koeficijentu adekvatnosti kapitala i savjetujući Upravu o daljim aktivnostima.

Nadzorni odbor je također poklonio posebnu pažnju aktivnostima na sprečavanju pranja novca i izvještajima, koje je obezbijedila Direkcija za usklađenost i sprečavanje pranja novca.

Prema lokalnom regulatornom zahtjevu, Nadzorni odbor je također primio i razmotrio sve informacije u vezi sa upravljanjem kontinuitetom poslovanja i izvedenim testovima, kao i sa lokalnim regulatornim zahtjevima koji se odnose na izvještaje o pismenim prigovorima koje je Banka dobila. Nadzorni odbor je ocijenio ove aktivnosti Banke uspješnim.

Tokom 2017, posebna pažnja je poklonjena od strane Odbora procjeni adekvatnosti sistema interne kontrole Banke, općenito i u specifičnim operativnim područjima, dobivajući informacije od Uprave i Direkcije interne revizije o potencijalnim i identificiranim slabostima i napretku u implementaciji neophodnih korektivnih aktivnosti.

Nadzorni odbor Banke, putem usvajanja Operativnih izvještaja i Izvještaja nezavisnih Eksternih revizora, je potvrdio rad Uprave, ocjenjujući ga uspješnim i usklađenim sa zakonima, internim dokumentima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina u svim aktivnostima Banke dalo je doprinos stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu i stoga dobrim finansijskim rezultatima.

Kada je u pitanju sastav Nadzornog odbora, tokom 2017. godine, do kraja godine, članovi Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu "Banka") su bili: g. V. Čok, (Predsjedavajući), g. Ivan Krolo (Zamjenik Predsjedavajućeg), Gabriele Pace, g. Miroslav Halužan, g. Alen Galavić, g. Gianluca Tiani i g. Andrea Fazzolari. G. Gianluca Tiani je imenovan članom Nadzornog odbora od strane Skupštine dioničara na dan 23.03.2017. godine, dok je g. Andrea Fazzolari imenovan članom Nadzornog odbora na dan 08.06.2017. godine. G. Ivan Krolo je imenovan na poziciju Zamjenika Predsjedavajućeg na dan 29.09.2017. godine, kao zamjena za g. Gabriele Pace.

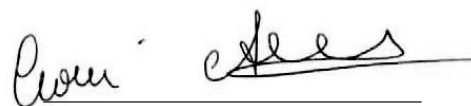
Prema Odluci o procjeni članova organa Banke Agencije za bankarstvo FBiH i njenim izmjenama i dopunama, ("Politika") Odbor za imenovanje je obavio neophodne procjene u skladu sa Politikom, potvrđujući da sve osobe koje su procijenjene zadovoljavaju u potpunosti

Izveštaj Nadzornog odbora (nastavak)

propisane uslove i primjereni su povjerene pozicije u organima Banke.

Počevši od izvoda prezentiranih u ovom Izveštaju, Nadzorni odbor predlaže Skupštini dioničara Banke da usvoji slijedeće:

- Odluka o prihvatanju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina za period 01.01. – 31.12.2017. godine sa Izveštajem eksternih i internih revizora, Izveštajem o aktivnostima Nadzornog odbora, Izveštajem o aktivnostima Odbora za reviziju
- Odluka o usvajanju Godišnjih izvještaja za period 01.01.-31.12.2017. godine
- Raspodjela neto dobiti za 2017. godine
- Odluka o usvajanju Finansijskog i Plana kapitala za 2018 – 2020 Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina
- Odluka o primjerenosti kandidata za Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina
- Odluka o imenovanju Predsjedavajućeg i članova Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina.

Alessio Cioni
Predsjedavajući Nadzornog odbora

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke

U skladu sa članom 40. Zakona o računovodstvu („FBIH Službeni list“ br.83/2009), Uprava Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina predstavlja poslovne rezultate Banke za 2017. godinu.

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu Intesa Sanpaolo Banka) osnovana je u Sarajevu 2000. godine kao UPI banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92% vlasništva. U julu 2007. godine Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina. U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d.

Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99% dionica.

Intesa Sanpaolo Banka se nalazila na četvrtom mjestu kao pojedinačna banka u Bosni i Hercegovini prema učešću u ukupnoj aktivi, temeljem podataka od decembra 2017. godine. Poslovala je putem 49 organizacionih dijelova u Federaciji BiH i s 5 organizacionih dijelova u Republici Srpskoj, pri čemu je najveći dio poslovne aktivnosti (96% ukupne aktive) koncentrisano u Federaciji BiH, gdje Banka zauzima treće mjesto u ukupnoj aktivi i kreditima, s respektivnim tržišnim učešćem od 8,6% u ukupnoj aktivi, odnosno 10,2% u kreditima.

Intesa Sanpaolo Banka pruža bankarske usluge

stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na čitavom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Banka posluje na teritoriju Bosne i Hercegovine putem mreže poslovnica i bankomata, te putem elektronskih kanala i POS mreže. Podrška poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama ogleda se u širenju kataloga proizvoda, a najviše od svega kroz kreditiranje ekonomije u iznosu većem od 1,5 milijarde BAM(KM?) plasiranih kredita tokom 2017. godine.

Banka je u 2017. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 24,910 hiljada KM što predstavlja pad od 8,1% u odnosu na prethodnu godinu. Neto kamatna marža bilježi blagi pad u odnosu na prethodnu godinu, čiji je efekat djelomično ublažen rastom plasmana, te padom kamatnih stopa na izvore finansiranja, odnosno depozite klijenata, banaka i drugih međunarodnih finansijskih organizacija. Ukupni operativni prihodi bilježe rast od 12,54%, najvećim dijelom zahvaljujući prihodima od naknada.

Ukupni operativni troškovi su povećani za 6% uglavnom zbog značajnog ulaganja u infrastrukturu, tehnologiju i zaposlenike, a sve u cilju pripreme Banke za nove zahtjevnije domaće i međunarodne zakonske okvire, te rast Banke u uvjetima dinamičnog i kompleksnog finansijskog tržišta.

Dvocifreni postotak većih troškova (18,6%) umanjena vrijednosti portfelja izloženog kreditnom riziku najvećim dijelom je rezultat dodatnih rezervacija u skladu sa detaljnim pregledom kvalitete aktive naloženim od strane lokalnog regulatora. Usljed naplate, prodaje i trajnog otpisa dijela nekvalitetnih plasmana, te povećanja kvalitetnog portfelja u odnosu na kraj prethodne godine, učešće nekvalitetnih plasmana je na kraju 2017. godine iznosilo 5,7%, a što je znatno niže od prosjeka bankarskog sektora uz dovoljnu pokrivenost nekvalitetne izloženosti (74%).

Ukupna aktiva je povećana za 4,8% i iznosi 1,875,793 hiljada KM, sa neto kreditima u iznosu od 1,282,538 hiljada KM i depozitima klijenata u iznosu od 1,364,551 hiljada KM. Rast kreditnog portfelja je podržan segmentom stanovništva i pravnih osoba, u

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke (nastavak)

kojem se kreditiranje fizičkih osoba povećalo za 6,6% dok se kreditiranje pravnih osoba povećalo za 4,2%. Pozitivno poslovanje potvrđeno je i porastom depozita stanovništva 3,7% i pravnih osoba sa 5,3%. Pozicija Banke sa stanovišta likvidnosti je stabilna i sigurna čak i u slučaju scenarija pogoršanja makro-ekonomskih uvjeta i povećanja kreditne ekspanzije.

Adekvatnost kapitala Banke iznosi 14,1% (neuključujući neto dobit tekuće godine), pri čemu iznos neto kapitala iznosi 218,118 hiljada KM.

Među strateškim ciljevima Banke za 2018.godinu najznačajniji su:

- Višegodišnja značajna ulaganja u infrastrukturu i tehnološku modernizaciju Banke sa ciljem brzog ispunjenja zahtjeva, koji se mijenjaju za proizvode i usluge klijenata i za ispunjenje stalno rastućih regulatornih zahtjeva, koji traže velike napore za njihovo ispunjenje.
- Organizacione promjene u cilju maksimalnog iskorištenja potencijala sa ciljem povećanja konkurentnosti komercijalnih ponuda klijentima i za potporu funkcija koje donose odluke kako bi se što prije reagovalo na zahtjeve tržišta.
- Kontinuirani pristup praćenja rizičnosti aktive Banke i uvođenje nove klasifikacije, mjerenja i procjene rizika (IFRS 9).
- Strateški ciljevi segmenta poslovanja sa stanovništvom:
 1. Unapređenje usluge klijentima u smislu smanjenja vremena potrebnog za zadovoljenje njihovih potreba i efikasnije usluge kroz povećanje efikasnosti prodajnog osoblja i uvođenje novih kanala distribucije su glavni ciljevi u ovom segmentu,
 2. Fokus na digitalizaciji operacija, sa ciljem brže usluge klijentima, ne samo prilikom fizičkog posjeta Banci, već i pristupom modernim elektronskim kanalima,
- 3. Uvođenje novih usluga prodaje osiguranja uz partnerstvo sa osiguravajućim kompanijama aktivnim na domaćem tržištu.
- Strateški ciljevi segmenta korporativnog poslovanja:
 1. Nuđenje novih proizvoda, podrška rastu klijenata na bazi poslova kreditiranja, te fokus na proizvodima i uslugama sa većom poslovnom maržom,
 2. Uvođenje posebnih alata za praćenje i mjerenje profitabilnosti poslovnih segmenata, pojedinačnih klijenata i upravljanja portfeljima što će pomoći donošenju strateških i komercijalnih ponuda, sa ciljem maksimalnog profita.
- Strateški ciljevi ostalih segmenata poslovanja Banke:
 1. Unapređenje procesa naplate rizične izloženosti i smanjenje rizične izloženosti kroz učinkovite procese naplate i kroz primjenu selektivnih izlaznih strategija koje mogu uključivati prodaju specifičnih portfelja,
 2. Razvoj i implementacija naprednih rejting modela u segmentu korporativnog poslovanja
 3. Razvoj sofisticiranih alata za rano otkrivanje i upravljanje izloženostima segmenta korporativnog bankarstva koje signaliziraju potencijalne poteškoće,
 4. Digitalizacija administrativnih procesa.

Osim toga, detaljna objašnjenja politike Banke u vezi sa upravljanjem finansijskim rizikom, izloženosti Banke riziku cijena, deviznom riziku, kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti se mogu naći u Finansijskom izvještaju Banke za 2017, koji je revidirao eksterni revizor KPMG B-H d.o.o. za reviziju.

 Almir Krkalić
 Direktor

Izveštaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine je naveden u bilansu uspjeha na stranici broj 10.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2017. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor

Vojko Čok	Predsjednik do 28.12.2017
Ivan Krolo	Zamjenik predsjednika od 30.09.2017
Alesio Cioni	Član od 29.12.2017
Gabriele Pace	Član do 29.09.2017
Alen Galavić	Član
Miroslav Halužan	Član
Gianluca Tiani	Član od 23.03.2017
Andrea Fazzorali	Član od 09.06.2017
Marco Fabris	Član do 08.06.2017

Tokom 2016. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju

Dražen Karakašić	Predsjednik, od 01.01.2017
Mirella Klarić	Član, od 01.01.2017
Petar Sopek	Član, od 01.01.2017
Zoltan Mogyorosi	Član, od 01.01.2017
Andrea Tondo	Član

Na dan 31. decembra 2017. godine Upravu Banke čine direktor i dva izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke

Almir Krkalić	Direktor i predsjedavajući Uprave Banke
Amir Termiz	Izvršni direktor i Direktor Sektora poslova sa stanovništvom
Marko Filipčič	Izvršni direktor i Direktor Sektora finansija od 01.10.2017
Edin Izmirlija	Izvršni direktor i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika od 06.10.2017
Dario Grassani	Izvršni direktor i Direktor Sektora finansija do 30.04.2017

U ime Uprave:

 Almir Krkalić
 Direktor

 Marko Filipčič
 Izvršni direktor

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 10 do 90 odobreni su od strane Uprave dana 13. februara 2018. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave:

Almir Krkalić
Direktor

Marko Filipčić
Izvršni direktor

Izveštaj nezavisnog revizora

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH ("Banka"), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2017. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2017. godine i njegovu finansijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI-ima).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja

Na dan 31. decembra 2017. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja iznosi 1.342 miliona KM, umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja 64 miliona KM te gubici od umanjenja vrijednosti priznati u bilansu uspjeha iznose 8 miliona KM (31. decembra 2016.: bruto vrijednost kredita i potraživanja: 1.277 miliona KM, umanjenje vrijednosti: 85 miliona KM i gubici od umanjenja priznati u bilansu uspjeha: 7 miliona KM).

Ključna revizijska pitanja

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja predstavljaju najbolju procjenu menadžmenta za kreditne gubitke nastale u okviru kreditnog portfolio-a i potraživanja na datum izvještavanja. Ova oblast je utvrđena kao ključno revizorsko pitanje, jer određivanje odgovarajućeg iznosa umanjenja vrijednosti, zahtjeva primjenu značajnih procjena i upotrebu subjektivnih pretpostavki od strane menadžmenta.

Specifične ispravke vrijednosti za pojedinačno značajne izloženosti (izloženosti preko 150 hiljada KM za kredite građana i 50 hiljada KM za kredite pravnih lica), kao i za određene neznčajne izloženosti, utvrđuju se pojedinačno

Kako je naša revizija adresirala pitanja

Naše revizorske procedure u ovoj oblasti obuhvatale su, između ostalog:

- Ispitivanje dizajna, implementacije i operativne efektivnosti kontrola nad Bančanim procesom određivanja umanjenja vrijednosti kredita i procjenom rezervisanja za takvu vrstu imovine. Testirane kontrole uključuju, između ostalog, i one za:

1. Izračunavanje dana kašnjenja;
2. Blagovremenu identifikaciju kredita umanjene vrijednosti i klasifikaciju u odgovarajuće kategorije rizika;

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

putem analize diskontovanih novčanih tokova na osnovu poznavanja svakog pojedinačnog zajmoprimca i često na procjeni fer vrijednosti pripadajućeg kolaterala, sa drugim ključnim pretpostavkama uključujući i one koje se odnose na "haircut-e" koje se primjenjuju na vrijednost kolaterala, kao i period prodaje kolaterala.

Umanjenje vrijednosti pojedinačno neznačajnih neprihodojućih kredita i umanjeње vrijednosti prihodojućih kredita građana i pravnih lica (u daljem tekstu "kolektivno umanjeње vrijednosti") određuje se tehnikama modeliranja. Historijsko iskustvo i procjena menadžmenta uključeni su u pretpostavke modela. Banka kontinuirano vrši rekalkulisanje parametara modela, koji također zahtjevaju našu povećanu pažnju u reviziji.

Ključni parametri su "Probability of default" ("PD"), "Recovery Indicator" ("RI") and "Loss Given Default" ("LGD").

3. Vrednovanje kolaterala.
- Za umanjeње vrijednosti izračunate na individualnoj osnovi:
 1. Odabir uzorka pojedinačnih kredita i potraživanja, sa fokusom na one koji imaju najveći potencijalni uticaj na finansijske izvještaje zbog njihovih karakteristika i rizika, kao i stavke niže vrijednosti koje smo nezavisno ocijenili kao visokog rizika, kao što su "watchlista", restrukturirane i/ili reprogramirane izloženosti, dospjeli iznosi klijenata unutar industrija sa većim rizikom, neprihodojuće izloženosti sa malim pokrićem rezervisanja i izloženosti neosigurane instrumentima osiguranja.
 2. Za odabrani uzorak, kritički procjenjujući, uzimajući u obzir popratnu dokumentaciju (kreditne fajlove) i kroz diskusiju sa risk i kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom, postojanje bilo kakvih indikacija za umanjeње vrijednosti na dan 31. decembra 2017. godine.
 3. Za one kredite i potraživanja kod kojih su identifikovane indikacije umanjeња.
 4. vrijednosti, preispitivanje ključnih pretpostavki koje se primjenjuju u Bančnim procjenama budućih novčanih tokova korištenih u izračunu umanjeња vrijednosti, kao što su diskontne stope, vrijednosti kolaterala (tamo gdje je to relevantno, uz pomoć naših stručnjaka za procjenu vrijednosti imovine) i uzimajući u obzir efekte odgode plaćanja, ako ih ima.
 - Za kolektivno umanjeње vrijednosti:
 1. Ispitivanje osnovnih modela umanjeња vrijednosti, uključujući i odobravanje modela, "back"-testiranje i validaciju te, korištenjem naših IT stručnjaka, testiranje potpunosti i tačnosti osnovnih podataka za izračunavanje i validaciju ključnih parametara kao što su PD i LGD.
 2. Kritički procijeniti obrazloženje promjena u parametrima modela za 2017. godinu, pozivajući se na naše razumijevanje poslovanja, aktuelnih ekonomskih trendova i tržišnih praksi.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ostale informacije

Menadžment je odgovoran za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Izveštaju Uprave, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti menadžmenta i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Menadžment je odgovoran za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima, i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, menadžment je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika finansijskih izvještaja, donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane menadžmenta.
- zaključujemo o primjerenosti menadžmentovog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora, na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa.

Angažirani partner u reviziji, koja je rezultirala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Registrovani revizori
Zmaja od Bosne 7-7A/III
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

13. februar 2018. godine

U ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić
FBIH ovlašteni revizor

Bilans uspjeha za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2017.	2016.
Prihodi od kamata	8	75.535	78.140
Rashodi od kamata	9	(14.736)	(16.682)
Neto prihodi od kamata		60.799	61.458
Prihodi od naknada i provizija	10	27.452	23.906
Rashodi od naknada i provizija	11	(4.949)	(4.117)
Neto prihodi od naknada i provizija		22.503	19.789
Neto prihodi od trgovanja	12	2.097	2.468
Ostali operativni prihodi/(rashodi)	13	(5.893)	(5.407)
Ostali operativni prihodi		(3.796)	(2.939)
Ukupno operativni prihodi		79.506	78.308
Troškovi zaposlenih	14	(21.052)	(20.320)
Administrativni troškovi	15	(18.017)	(17.179)
Amortizacija		(3.941)	(3.508)
Operativni troškovi		(43.010)	(41.007)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja i poreza na dobit		36.496	37.301
Neto gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16	(8.358)	(7.097)
Dobit prije poreza na dobit		28.138	30.204
Porez na dobit	17	(3.228)	(3.106)
Neto dobit godine		24.910	27.098
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	18	55,63	60,52

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31.decembra

	2017.	2016.
Dobit za godinu	24.910	27.098
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane kroz bilans uspjeha		
Rezerve po osnovu fer vrijednosti (finansijska imovina raspoloživa za prodaju)		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	(71)	(9)
Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz bilans uspjeha		
Revalorizacija nekretnina i opreme (klasifikovana kao MRS 16)		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	418	-
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza	347	(9)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	25.257	27.089

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

	Bilješke	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Imovina			
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	323.643	165.443
Rezerve kod Centralne banke	20	147.453	251.305
Plasmani kod drugih banaka	21	14.636	47.135
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	22 a)	65.952	89.094
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	607	1.746
Dati krediti i potraživanja	23	1.278.696	1.192.613
Akontacija poreza na dobit		2.747	2.207
Odgodena poreska obaveza	32	178	229
Ostala imovina	24	11.989	9.756
Nekretnine i oprema	25	14.577	16.383
Nematerijalna imovina	26	6.574	6.595
Ukupno imovina		1.867.052	1.782.506
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	323.036	231.099
Obaveze prema klijentima	28	1.241.700	1.266.381
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	148	1.546
Subordinirani dug	29	121	281
Ostale obaveze	30	27.988	18.161
Rezervisanja za obaveze i troškove	31	4.701	4.979
Odgodena poreska obaveza	32	42	-
Ukupno obaveze		1.597.736	1.522.447
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	33	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		18.286	18.286
Ostale rezerve i rezerve po fer vrijednosti		1.574	1.227
Akumulirana dobit		147.259	138.349
Ukupno kapital i rezerve		269.316	260.059
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		1.867.052	1.782.506

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	44.782	57.415	18.286	980	247	138.349	260.059
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	24.910	24.910
Transakcije sa dioničarima							
Dividenda	-	-	-	-	-	(16.000)	(16.000)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(79)	-	(79)
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	8	-	8
Revalorizacija imovine i opreme	-	-	-	-	460	-	460
Odgođene porezna obaveze	-	-	-	-	(42)	-	(42)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	347	-	347
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	347	8.910	9.257
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	44.782	57.415	18.286	980	594	147.259	269.316

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	44.782	57.415	18.286	980	256	111.251	232.970
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	27.098	27.098
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(10)	-	(10)
Odgodeni porez	-	-	-	-	1	-	1
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(9)	-	(9)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(9)	27.098	27.089
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	44.782	57.415	18.286	980	247	138.349	260.059

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

	Bilješke	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit za godinu		24.910	27.098
Usklađenja za:			
- amortizaciju	25,26	3.941	3.508
- neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervacija	16	8.358	7.097
- neto trošak rezervisanja za obaveze i troškove		(203)	549
- neto prihod od kamata		(60.799)	(61.458)
- neto promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12	(64)	(96)
- neto gubitak/(dobit) od podaje nekretnina i opreme	13	55	(96)
- neto gubitak od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme	13	555	-
- neto gubitak od umanjenja vrijednosti imovine namijenjene prodaji	13	289	-
- trošak poreza	17	3.228	3.106
		(19.730)	(20.292)
Promjene na:			
- plasmanima kod drugih banaka		32.571	(17.354)
- datim kreditima i potraživanjima		(93.734)	(67.846)
- ostaloj imovini		(1.625)	(1.680)
- rezervama kod Centralne banke		103.852	(100.084)
- finansijskoj imovini po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(259)	10
- obavezama prema bankama		91.881	1.611
- obavezama prema klijentima		(24.149)	206.494
- ostalim obavezama		1.810	529
- rezervisanjima za obaveze i troškove		(336)	(290)
		90.281	1.098
Plaćeni porez na dobit		(3.717)	(3.935)
Primljene kamate		75.155	77.177
Plaćene kamate		(15.212)	(17.091)
		146.507	57.249
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina i opreme		(1.582)	(3.612)
Priliv od prodaje nekretnina i opreme		147	82
Kupovina nematerijalne imovine		(1.902)	(2.902)
Priliv/(sticanje) od finansijske imovine raspoložive za prodaju		23.131	(47.589)
		19.794	(54.021)

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima (nastavak)

	Bilješke	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Isplata dividende		(7.941)	
Otplata subordiniranog duga		(160)	(161)
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		(8.101)	(161)
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i ekvivalenata gotovine		158.200	3.067
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	19	165.443	162.376
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	19	323.643	165.443

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVA PRIPREME

Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI). Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 13. februara 2018. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu historijskog i amortizovanog troška osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, finansijsku imovinu i obaveze koji se iskazuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha te nekretnine za 2017 kao posljedica promjene u računovodstvenim politikama.

Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješci 4.

Promjene računovodstvene politike

U skladu sa Intesa Sanpaolo Grupom, Banka je promijenila računovodstvenu politiku za mjerenje i iskazivanje nekretnina, sa modela troška na model revalorizacije.

MRS 8 predviđa izuzeća za uobičajeni tretman ove kategorije, tačnije, stav 17 standarda navodi da će promjena računovodstvene politike biti bazirana na modelu revalorizacije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16, bez zahtjeva za retrospektivnom primjenom.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

(a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2016.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,855450
31. decembar 2017.	EUR 1 = KM 1,95583	USD 1 = KM 1,63081

(b) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunsko razdoblje na koje se odnose metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine ili obaveza kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta (ili ako je prikladno kraće razdoblje) do njegove knjigovodstvene vrijednosti. Pri kalkulaciji efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Kalkulacija efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene transakcijske troškove, naknade i poene, koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju sve inkrementalne troškove, koji nastaju direktno u vezi s izdavanjem ili sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza.

Prihodi i rashodi od kamata priznati u bilansu uspjeha uključuju kamatu na finansijsku imovinu i finansijske obaveze, koji se mjere po amortizovanom trošku izračunatom metodom efektivne kamatne stope.

(c) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(d) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

(e) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi priznaje se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka prava za primitak dividende.

(f) Plaćanja temeljem najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u bilansu uspjeha linearnom metodom tokom trajanja najma.

(g) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjenje vrijednosti.

(h) Finansijski instrumenti

Priznavanje

Kredit i potraživanja, te ostale finansijske obaveze priznaju se u trenutku kada su dani ili primljeni (datum namirenja).

Banka priznaje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i finansijsku imovinu i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha na datum trgovanja, odnosno na datum kada se Banka obavezala kupiti ili prodati instrumente.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija

Banka klasifikuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: dati krediti i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju, finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

i) Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

ii) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju obuhvata nederivativnu finansijsku imovinu koja se klasifikuje kao raspoloživa za prodaju ili koja nije klasifikovana u neku drugu kategoriju. Finansijska imovina klasifikovana kao raspoloživa za prodaju se namjerava držati na neodređeno vrijeme, ali može biti prodana kao odgovor na potrebe za likvidnošću ili promjenu u kamatnim stopama, promjenu u deviznim kursovima ili cijenama vlasničkih vrijednosnih papira. Imovina raspoloživa za prodaju uključuje vlasničke i dužničke vrijednosne papire.

iii) Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha imaju dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uključuju derivativne finansijske instrumente klasifikovane kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja i vlasničke instrumente koje je Uprava rasporedila u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Uprava je rasporedila vlasničke instrumente po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, jer se priznavanjem eliminiira ili značajno umanjuje računovodstvena neusklađenost vezana za plaćanja na osnovu dionica, koja bi u protivnom nastala.

iv) Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima, obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama kao i subordinirani dug.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Početno i naknadno mjerenje

Kredit i potraživanja početno se priznaju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovnom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjeni za eventualno umanjenje vrijednosti.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju se početno vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci ili izdavanju finansijske imovine. Nakon inicijalnog vrednovanja sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Izuzetak su, vlasnički vrijednosni papiri koji nemaju cijenu na aktivnom tržištu odnosno čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti vrednuju se po trošku nabave uvećanom za transakcijske troškove, umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, sve do prestanka priznavanja ili dok njezina vrijednost ne bude umanjena, kada se kumulativni iznos prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prenosi u bilans uspjeha. Kamata obračunata korištenjem metode efektivne kamate priznaje se u bilansu uspjeha.

Kursne razlike od vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju predstavljaju dio fer vrijednosti ovih instrumenata i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju priznaju se u bilansu uspjeha u trenutku kada Banka ostvari pravo naplate.

Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaje se inicijalno po fer vrijednosti, dok se transakcijski troškovi priznaju odmah kao rashod u bilansu uspjeha. Naknadno mjerenje je također po fer vrijednosti. Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Ostale finansijske obaveze se početno vrednuju po svojoj fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamate.

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primitke novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prijenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Kada je to moguće, Banka mjeri fer vrijednost instrumenta preko iskazane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije za sredstva ili obavezu odvijaju dovoljno često i u opsegu dovoljnom za davanje informacija o cijenama na redovnoj osnovi (Nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti).

Ukoliko ne postoje iskazane cijene na aktivnom tržištu, Banka onda koristi tehnike procjene koji maksimiziraju korištenje relevantnih dostupnih ulaznih podataka (Nivo 2 i Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti) i minimiziraju korištenje nedostupnih ulaznih podataka. Odabrana tehnika procjene uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrijednosti finansijskog instrumenta prilikom početnog priznavanja je uobičajeno cijena transakcije –fer vrijednost date ili primljene naknade. Ukoliko Banka odredi da se fer vrijednost prilikom početnog priznavanja razlikuje od cijene transakcije te da fer vrijednost nije potkrijepljena ni kotiranom cijenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu niti na osnovu tehnike procjene koja koristi samo dostupne tržišne podatke, onda se finansijski instrument inicijalno priznaje po fer vrijednosti prilagođenoj kako bi se odgodile razlike između fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja i cijene transakcije. Naknadno se te razlike priznaju u dobit ili gubitak na odgovarajućoj bazi tokom vijeka instrumenta ali ne kasnije od momenta kada je procjena u potpunosti potkrijepljena dostupnim tržišnim podacima ili kada je transakcija zatvorena.

Ukoliko sredstva ili obaveze za koje se određuje fer vrijednost imaju ponuđenu cijenu i traženu cijenu, Banka mjeri sredstva i duge pozicije po ponuđenoj cijeni, a obaveze i kratke pozicije po traženoj cijeni.

Portfoliji finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji su izloženi tržišnom riziku i kreditnom riziku kojim upravlja Banka na bazi neto izloženosti bilo tržišnom ili kreditnom riziku se mjere na bazi cijene koja bi bila određena za prodaju neto duge pozicije (ili plaćena za prijenos neto kratke pozicije) za određenu izloženost riziku. Ove prilagodbe nivoa portfolia su dodijeljene individualnim sredstvima i obavezama na bazi relativnih prilagodbi rizika za svaki pojedinačni instrument u portfoliju.

Fer vrijednost sredstava po viđenju nije manja od iznosa koji se plaća po viđenju.

Promptne valutne transakcije uvijek se smatraju instrumentima za čije cijene postoje zvanični eksterni izvori informacija. Uvjeti za terminske poslove nisu poznati i isti se tretiraju kao finansijski derivativi u skladu sa MRS 39.

Banka priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti u izvještajnom periodu u kojem se desila promjena.

Identificiranje i mjerenje umanjena vrijednosti finansijske imovine

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjene vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupa finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine (događaj koji uzrokuje umanjene vrijednosti) te navedeni događaj (ili događaji) koji uzrokuje umanjene vrijednosti ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti. Objektivni

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Identificiranje i mjerenje umanjnja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

dokaz umanjnja vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine uključuje značajne finansijske poteškoće dužnika, nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice, vjerojatnost da će dužnik ući u stečajni postupak ili drugu finansijsku reorganizaciju i kad dostupni podaci ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova iz grupe finansijske imovine od njihovog početnog priznavanja, iako se smanjenje ne može identifikovati za pojedinačnu finansijsku imovinu unutar grupe.

Za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanom trošku, Banka prvo provjerava da li postoji objektivni dokaz za umanjnje vrijednosti pojedinačno, za finansijsku imovinu koja je pojedinačno značajna, ili grupno, za finansijsku imovinu koja nije pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjnje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjnja vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene grupnog umanjnja vrijednosti, finansijska imovina grupira se na osnovi sličnih obilježja kreditnog rizika.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjnje vrijednosti, gubitak od umanjnja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući očekivane buduće kreditne gubitke koji još nisu nastupili) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom te finansijske imovine važećom u trenutku umanjnja vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacija za umanjnje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Za individualno značajne kredite, iznos umanjnja vrijednosti se određuje na osnovu održivosti poslovnog plana klijenta, njegove sposobnosti da unaprijedi učinkovitost ukoliko nastupe finansijske poteškoće, postojanje druge finansijske podrške i ostvariva vrijednost kolaterala kao i vrijeme očekivanog novčanog priliva.

Umanjenje vrijednosti se utvrđuje grupno za kreditne gubitke koji nisu individualno značajni ili za individualno značajne kredite gdje ne postoji objektivni dokaz individualnog umanjnja vrijednosti. Za ocjenu grupnog umanjnja vrijednosti Banka koristi statističke modele i historijske podatke o vjerojatnosti nastanka događaja koji uzrokuju umanjnje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu menadžmenta o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uslovi takvi da je vjerojatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na osnovu historijskih podataka. Banka redovno preispituje stope gubitka te očekivane stope oporavka na svaki datum izvještavanja, kako bi osigurala što tačnije izvještavanje.

Ukoliko se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjnja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjnje vrijednosti (kao što je poboljšanje kreditne sposobnosti dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjnja vrijednosti se otpušta kroz račun umanjnja vrijednosti. Iznos otpuštanja priznaje se u bilansu uspjeha.

Kada je kredit nenaplativ, otpisuje se na teret povezanog računa umanjnja vrijednosti. Takvi krediti otpisuju se nakon što su poduzete sve neophodne aktivnosti i utvrđen iznos gubitka. Naknadno naplaćeni otpisani iznosi priznaju se kao ukidanja gubitaka od umanjnja vrijednosti u bilansu uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Identificiranje i mjerenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine (nastavak)

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Banka također vrši preračun rezervacija u skladu sa relevantnim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA"). U skladu s ovim propisima, relevantni plasmani klasifikuju se u odgovarajuće skupine, ovisno o danima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja, te rezervišu u skladu sa propisanim postocima rezervisanja. Opšta rezervacija se u skladu sa ovim propisima također obračunava po stopi od 2% na sve izloženosti koje nisu posebno umanjene.

Rezervisanja izračunata na način opisan u prethodnom paragrafu („FBA rezerve“) nisu priznata u ovim finansijskim izvještajima Banke. Ukoliko je umanjenje vrijednosti za potencijalne gubitke izračunato u skladu s propisima Agencije veće od umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a, navedena razlika prikazuje se kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke.

ii) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. U slučaju vlasničkih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživi za prodaju, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška sticanja uzima se u obzir kod utvrđivanja da li je vrijednost imovine umanjena.

Ukoliko postoji takav dokaz za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjeno za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini prethodno priznat u bilansu uspjeha, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje u bilansu uspjeha.

Ukoliko, u narednom razdoblju, fer vrijednost dužničkih instrumenata klasifikovanih kao raspoloživi za prodaju poraste i porast je objektivno vezan za događaj nastao nakon što je bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha, gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se u korist bilansa uspjeha. Međutim, bilo kakvo naknadno povećanje fer vrijednosti vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, čija je vrijednost prethodno umanjena, priznaje se direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

iii) Finansijska imovina koja se vodi po trošku

Finansijska imovina koja se vodi po trošku obuhvaća vlasničke vrijednosne papire klasifikovane kao raspoložive za prodaju za koje ne postoji pouzdana fer vrijednost. Banka na svaki datum izvještavanja procjenjuje postoji li objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih trenutnom tržišnom kamatnom stopom za sličnu finansijsku imovinu. Gubici od umanjenja vrijednosti po ovim instrumentima, priznati u bilansu uspjeha, ne ukidaju se naknadno kroz bilans uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Specifični finansijski instrumenti

i) Derivativni finansijski instrumenti

Banka koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitila od izloženosti valutnom i riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Banka ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasifikovani kao finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Računovodstvo zaštite od rizika se ne primjenjuje.

Derivativni finansijski instrumenti koji uključuju termenske ugovore u stranoj valuti, inicijalno se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju i naknadno mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na temelju modela koji koriste diskontovane novčane tokove.

Svi derivativi klasifikuju se kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna, odnosno kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je njihova fer vrijednost negativna.

ii) Gotovina i ekvivalenti gotovine

Gotovina i ekvivalenti gotovine, za potrebe izvještaja o novčanom toku, uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Centralne banke i tekuće račune kod drugih banaka.

Gotovina i ekvivalenti gotovine isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod Centralne banke je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

iii) Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovani su kao dati krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

iv) Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

v) Vlasnički vrijednosni papiri

Vlasnički vrijednosni papiri klasifikovani su kao imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se oni vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

vi) Dužnički vrijednosni papiri

Dužnički vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju i vrednovani po fer vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

vii) Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirani dug klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortizovanom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjениh za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospijeću priznaje se u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja uzetog kredita metodom efektivne kamatne stope.

viii) Tekući računi i depoziti banaka i komitenata

Tekući računi i depoziti klasifikovani su kao ostale obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

(i) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Kao rezultat promjena računovodstvenih politika (Bilješka 2), nekretnine vrednovane po MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjenja.

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjenje, što se priznaje kroz bilansu uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilansu uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Obzirom da se promjena načina vrednovanja desila krajem godine, amortizacija za 2017. godinu je obračunata primjenom modela troška: prema tome, sve nekretnine su se amortizovale do 31.12.2017. godine. Od 2018. godine, nekretnine koje će se mjeriti po modelu revalorizacije u skladu sa MRS 16 će se nastaviti amortizovati u skladu sa korisnim vijekom upotrebe.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine i opremu, osim zemljišta i imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Koriste se slijedeće stope amortizacije:

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(i) Nekretnine i oprema (nastavak)

Amortizacija (nastavak)

	2016	2017
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	3%	3%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(j) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Korištene su sljedeće stope amortizacije:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

(k) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Sljedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modeom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(l) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjena vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjena vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjena vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjena vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti. Gubitak od umanjena vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, da nije došlo do umanjena vrijednosti.

(m) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(m) Primanja zaposlenih (nastavak)

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(n) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta

(o) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti predstavlja višak rezervacija za umanjenje vrijednosti izračunate u skladu s propisima Agencije u odnosu na rezervacije za umanjenje vrijednosti izračunate prema zahtjevima MSFI. Rezerva je objavljena direktno u kapitalu (kao rezerva koju nije moguće rasporediti) i do 2012. godine povećanje je bilo pokriveno prenosom iz zadržane dobiti, nakon odobrenja dioničara.

Prije 2012. godine, potreba za prenosom iz zadržane dobiti u predviđene rezerve u sklopu kapitala (regulatorne rezerve za kreditne gubitke) je izračunata za cijeli kreditni portfolio na neto osnovi, pri čemu su se uzimala u obzir oba slučaja, slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala većim rezervacijama kao i slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala manjim rezervacijama u odnosu na MSFI rezerve. Međutim, od 2012. godine, banke su obavezne da izračunaju iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke, uzimajući u obzir samo slučajeve gdje primjena propisa Agencije rezultira većim rezervacijama. Retroaktivna primjena ove promjene u propisima Agencije nije potrebna.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(o) Kapital i rezerve (nastavak)

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti (nastavak)

Na temelju Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i klasifikaciju aktive banaka donesene od strane Agencije u februaru 2013. godine, višak regulatornih rezervi se neće prikazivati kao kretanje rezervi u okviru kapitala, već će isključivo biti korišten prilikom izračuna adekvatnosti kapitala. Samim tim, rezerve prikazane u finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2012. godine su ostale nepromijenjene do 31. decembra 2017. godine.

Zadržana dobit

Zadržana dobit predstavlja akumuliranu neto dobit nakon raspodjele vlasnicima i ostalih transfera, kao transferi u rezerve za kreditne gubitke, kako je gore opisano.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

(p) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

(q) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(r) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

(s) Novi standardi i tumačenja

Nekoliko novih standarda i amandmana na standarde su stupili na snagu za godišnje izvještajne periode počevši od 1. januara 2017. godine sa dozvoljenom ranijom primjenom; ipak Banka u pripremi finansijskih izvještaja nije primijenila dole navedene nove ili izmijenjene standarde.

- MSFI 15 (*Prihodi po ugovorima sa kupcima*) uspostavlja sveobuhvatan okvir za određivanje da li, koliko i kada se priznaju prihodi. Zamjenjuje postojeća uputstva o priznavanju prihoda, uključujući MRS 18 Prihodi, MRS 11 Računovodstvo ugovora o izgradnji i IFRIC 13 Programi nagrađivanja lojalnosti kupaca. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju 1. ili nakon od 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom. Banka ocjenjuje mogući utjecaj primjene MSFI 15 na svoje finansijske izvještaje.
- MSFI 9 (*Finansijski instrumenti*) objavljen u julu 2014. godine, koji zamjenjuje postojeće odredbe MRSa 39 *Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*. MSFI 9 uključuje revidirane upute o klasifikaciji i mjerenju finansijskih instrumenata uključujući novi model očekivanog kreditnog gubitka za računanje umanjenja vrijednosti finansijske imovine, i nove opšte zahtjeve računovodstva zaštite. Također razrađuje zahtjeve priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata iz MRSa 39. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju 1. ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom.

Očekuje se da će standardi u nastavku imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu početne primjene.

MSFI 9 Finansijski instrumenti

U skladu sa smjernicama koje daje Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), vezano za zahtjeve MRS 8, stavovi 30 i 31, informacija o provedbi MSFI 9 - Finansijski instrumenti u Intesa Sanpaolo Banci d.d. BiH, u okviru i u skladu sa širim projektom kojeg aktivira krajnja matična grupacija, Intesa Sanpaolo, i direktna matična kompanija PBZ Banka, se daje u nastavku.

Regulatorne odredbe

Kao što je već poznato i analizirano u finansijskim izvještajima za 2016. godinu, novi računovodstveni standard MSFI 9, objavljen u julu 2014. godine od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB-a) i kojeg je usvojila Europska Komisija Uredbom br. 2067/2016, od 01. januara 2018. godine, će zamijeniti postojeći MRS 39 koji je regulirao priznavanje i mjerenje finansijskih instrumenata.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Regulatorne odredbe (nastavak)

MSFI 9 je podijeljen u tri glavne faze: klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata, umanjenje vrijednosti i hedge računovodstvo.

Što se tiče prve oblasti, MSFI 9 predviđa da se klasifikacija finansijske imovine određuje, s jedne strane, karakteristikama povezanih ugovornih novčanih tokova i, s druge strane, namjenom upravljanja finansijskim instrumentima (poslovni model). Umjesto prethodne četiri računovodstvene kategorije, finansijska imovina, u skladu sa MSFI 9, se može klasifikovati u tri kategorije: Finansijska imovina mjerena po amortizovanoj vrijednosti, Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (za dužničke instrumente, rezerve se prenose u bilans uspjeha u slučaju prekida instrumenta) i Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Finansijska imovina se može svrstati u prve dvije kategorije i vrednovati po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit samo ako se dokaže da vodi do novčanih tokova koji su isključivo glavnica i kamata (takozvani "isključivo plaćanje glavnice i kamate" – "SPPI test"). Vlasnički vrijednosni papiri se uvijek klasificiraju u treću kategoriju i vrednuju se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, osim ako subjekt ne odabere (neopozivo, pri početnom unosu) da se dionice koje se ne drže za trgovanje klasifikuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. U tom slučaju, rezerve priznate u okviru sveobuhvatnog prihoda se nikada neće prenijeti u račun dobiti i gubitka, čak i u slučaju prekida finansijskog instrumenta (finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz drugi sveobuhvatni prihod bez "recikliranja").

Vezano za klasifikaciju i procjenu finansijskih obaveza, nisu uvedene značajne promjene u odnosu na trenutni standard.

U pogledu umanjenja vrijednosti, za instrumente koji se vrednuju po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata), model koji se zasniva na konceptu očekivanih gubitaka se uvodi umjesto trenutnog "nastalog gubitka", s ciljem bržeg prepoznavanja gubitka. MSFI 9 zahtijeva od kompanija da unesu očekivane gubitke na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika ("staging"), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana "faza 1") ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana "faza 2"), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. "fazu 3", uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka ("ECL") u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Projekt implementacije

Obzirom na preovlađujući uticaj promjena uvedenih kroz MSFI 9, kako na poslovanje tako i na organizaciju i metod izvještavanja, od početka 2016. godine, Banka je pokrenula poseban projekt u cilju istraživanja različitih oblasti uticaja ovog standarda, definirajući njegov kvalitativni i kvantitativni uticaj, kao i utvrđujući i provodeći program i organizacijske promjene koje su potrebne za usklađenu, organizacionu i djelotvornu implementaciju.

U okviru oblasti Sektora finansija i Sektora za upravljanje i kontrolu rizika, osnovane su tematske radne grupe, na osnovu odredaba standarda.

Navedeni projekat, koji se približava svojoj završnoj fazi, je u ovom trenutku fokusiran na podržavanje i praćenje aktivnosti vezanih za efekte prve provedbe – u trenutku prvog usvajanja *First Time Adoption* (FTA) novog standarda i implementaciju najnovijih programskih i organizacionih mjera čiji je cilj osiguranje dosljedne primjene novih pravila.

U nastavku je prikazana kratka analiza aktivnosti koje su sprovedene u okviru projekta i faze finaliziranja u pogledu glavnih oblasti uticaja, kao što je prethodno definirano.

Klasifikacija i mjerenje

Kako bi se poštivale odredbe MSFI 9 – uvodeći model upravljanja klasifikacijom finansijske imovine, s jedne strane, ugovornim karakteristikama novčanih tokova instrumenata i, sa druge strane, namjerama menadžmenta zbog kojih se i instrumenti drže – definiraju se metode provedbe testiranja ugovornih karakteristika novčanih tokova (takozvano SPPI Testiranje) i finaliziraju poslovni modeli koje su usvojile razne Strukture kroz koje Banka posluje.

Vezano za SPPI test finansijske imovine, definirana je metodologija – i u isto vrijeme – analiza sastava postojećeg portfolija vrijednosnih papira i kredita je obavljena kako bi se utvrdila ispravna klasifikacija u vrijeme početne primjene novog standarda.

Što se tiče dužničkih vrijednosnih papira, izvršen je detaljan pregled karakteristika novčanih tokova instrumenata klasificiranih po amortizovanoj vrijednosti i u kategoriju finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u skladu sa MRS 39 s ciljem utvrđivanja aktivnosti koje će, ukoliko ne prođu SPPI testiranje, biti vrednovane po fer vrijednosti sa uticajem na dobit i gubitak prema MSFI 9. Iz provedene analize, otkriveno je da Banka nema dužničkih vrijednosnih papira u portfoliju koji nisu prošli SPPI test.

Kada su u pitanju krediti, projekat je izvršio modularnu analizu uzimajući u obzir značaj portfolija, njegovu homogenost i poslovnu direkciju. U tom smislu, korišteni su diferencirani pristupi kreditnim portfolijima za fizička i pravna lica, i pojavili su se samo marginalni slučajevi u tom kontekstu, koji, u smislu specifičnih ugovornih odredbi ili prirode finansiranja, određuju neprolazak SPPI testiranja. Stoga, nema značajnih uticaja tokom prve primjene u kreditnom sektoru.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Klasifikacija i mjerenje (nastavak)

Vezano za drugi klasifikacijski kriterij finansijske imovine (poslovni model), finaliziran je proces definiranja poslovnih modela, na nivou svake direkcije, koji treba da se usvoji u skladu sa MSFI 9. Za *“Hold to Collect”* portfolije, definirani su pragovi za ispitivanje dozvoljene česte, ali ne značajne, prodaje (kako pojedinačno tako i kolektivno), ili prodaje koja nije česta, čak i ako je značajna; Istovremeno, postavljeni su parametri identifikacije prodaje koji su usklađeni sa ovim poslovnim modelom, jer se mogu pripisati povećanom kreditnom riziku. Na temelju obavljenih analiza, portfolio vrijednosnih papira, sada klasificiran po amortiziranom trošku, generalno pokazuje pad prometa, u skladu sa strategijom *“Hold to Collect”* poslovnog modela. Što se tiče dužničkih vrijednosnih papira koji su trenutno klasificirani kao imovina raspoloživa za prodaju, definira se usvajanje *“Hold to Collect and Sell”* (držanje radi naplate i prodaje) poslovnog modela za cijeli portfolio.

Pored toga, trenutni način upravljanja kreditima, vezano za fizička i pravna lica, se može, u principu, pripisati *“Hold to Collect”* (držanje radi naplate) poslovnom modelu.

U širem smislu, konačno, u odnosu na namjere menadžmenta za koje se drži finansijska imovina, izvještava se da su poseban dokument odobrili odgovarajući nivoi upravljanja kako bi definirali elemente osnovnog poslovnog modela, navodeći ulogu vezanu za model klasifikacije koji propisuje MSFI 9 standard.

Što se tiče vlasničkih vrijednosnih papira, identifikovani su instrumenti (klasificirani u kategoriju finansijske imovine raspoložive za prodaju u skladu sa MRS 39) za koje FTA primjenjuje opciju klasifikacije po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (bez *“recikliranja”* u računu dobiti i gubitka); Pored toga, definirani su opšti kriteriji koji moraju redovno voditi izbor i formalizovan povezani organizacioni proces.

Umanjenje vrijednosti

- Metode za mjerenje promjene kreditnog kvaliteta pozicija u portfoliju finansijske imovine se vrednuju po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit;
- Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u *“fazi 1”* ili *“fazi 2”*. Sa druge strane, obzirom na djelimično ili u potpunosti nekvalitetnu izloženost, usklađivanje utvrđenih računovodstvenih i regulatornih definicija – koje su danas prisutne – dozvoljava da se važeća pravila klasifikacije izloženosti, djelimične ili u potpunosti nekvalitetne, smatraju ekvivalentnima pravilima klasifikacije izloženosti u okviru *“faze 3”*;
- Kreirani su modeli – uključujući podatke o budućim događajima – koji će se koristiti za izračun *“očekivanih kreditnih gubitaka”* (ECL) tokom narednih 12 mjeseci (za izloženost u fazi 1) i za preostalo trajanje instrumenta ili životni vijek (primjenjuje se na izloženosti u fazi 2 i fazi 3). Kako bi se uzeli u obzir podaci o budućim događajima i makroekonomski scenariji sa kojima bi se Grupa mogla suočiti, odlučeno je usvajanje, kako je detaljnije navedeno u tekstu u nastavku, tzv. *“Najvjerovatniji scenario + dodatak”* pristup.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Kada je u pitanju praćenje kvaliteta kredita, i u skladu sa standardom i smjernicama nadzornog tijela o načinu primjene računovodstvenih standarda za veće institucije, uloženi su napor u obavljanje pravovremene analize kreditnog kvaliteta za svaki pojedinačni kreditni odnos (kako u formi kartične izloženosti tako i u formi kreditne izloženosti) radi utvrđivanja bilo kakvog "značajnog pogoršanja" od dana početnog unosa i posljedične potrebe za klasificiranjem u Fazi 2, kao i uvjeta za vraćanje u Fazu 1 iz Faze 2. Drugim riječima, izabrani izbor, za svaki slučaj posebno i za svaki izvještajni datum, podrazumijeva upoređivanje kreditnog kvaliteta finansijskog instrumenta u trenutku vrednovanja i trenutku izdavanja ili kupovine u svrhu utvrđivanja da li su ispunjeni kriteriji za klasifikaciju u Fazu 2.

Što se tiče gore navedenog, elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "faza" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospjelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasificiran je u Fazu 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Konačno, određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika će biti uzeti u obzir – u svrhu prebacivanja između "Faza" i gdje je prikladno.

Kako je prethodno opisano, uključivanje faktora "predviđanja", posebno makroekonomskih scenarija, je apsolutno važan element za procjenu očekivanih gubitaka. Sa metodološke tačke gledišta, analizirano je nekoliko mogućih alternativnih pristupa kako bi se ti elementi uzeli u obzir. Što se tiče različitih razmatranih opcija, Banka je odlučila usvojiti pristup koji predstavlja takozvani "Najvjerovatniji scenario + dodatak" koji, i za izračun očekivanog kreditnog gubitka (ECL) i "dodjelu faze", podrazumijeva gubitke po zadanim kreditima.

Osnovni scenario sa pripisanim dodatkom koji ima za cilj da reflektira efekte koji proizlaze iz mogućnosti realizacije alternative makroekonomskih scenarija.

Na kraju, posebna razmatranja se primjenjuju i na izloženosti klasificirane u tzv. "Fazu 3". Iako je suštinska definicija nekvalitetnih kredita u MSFI 9 jednaka važećim računovodstvenim standardima, izračuni ECL za čitavo vrijeme trajanja su doveli do metodoloških razmatranja i za potrebe procjene koja se implementira u ovom dijelu, uglavnom u odnosu na:

- uključivanje podataka "predviđanja";

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti (nastavak)

- Razmatranje alternativnih scenarija za naplatu, kao što je prodaja nekvalitetnog portfolija, koji se mora pripisati vjerovatnosti realizacije u kontekstu ukupne procjene;
- Procjene i rokovi naplate, kao i vjerovatnoća migriranja u niže kategorije.

Nadležni organi upravljanja su odobrili metodologiju za obavljanje umanjenja vrijednosti imovine.

Uticaj na informacijske sisteme

Racionalan i efikasan proces provedbe novih značajki koje je uveo MSFI 9 u oblast Klasifikacije i mjerenja, prvenstveno umanjenja vrijednosti, doveo je do potrebe obavljanja operacija koje imaju značajan uticaj na oblast IT-a. U ovu svrhu su provedene specijalne analize, koje su dovele do identifikacije glavnih oblasti uticaja; Shodno tome, utvrđene su ciljne arhitekture programa koje treba provesti i programi i procedure koje treba prilagoditi, kao i izmjene koje je potrebno izvršiti.

Sistemske intervencije – postavljene da zadovolje nove zahtjeve definirane standardom u smislu klasifikacije portfolija, mjerenja kreditnog rizika, računovodstva i objavljivanja – su se, stoga, odnosile na implementaciju već postojećih funkcionalnosti neophodnih za tu svrhu, kao i za svrhu integracije novih softverskih aplikacija potrebnih za efikasnije i djelotvornije upravljanje relevantnim pitanjima.

Preciznije, što se tiče oblasti Klasifikacije i mjerenja, kada se definiraju specifični načini provedbe SPPI Testiranja, programi i procedure za njihovu implementaciju, gdje i kada je potrebno, se identifikuju i kupuju, i za vrijednosne papire i za kreditne izloženosti u užem smislu.

Kad je riječ o oblasti koja se odnosi na "Umanjenje vrijednosti", nakon što se izvrše glavni parametri koji se razmatraju za potrebe procjene značajnog pogoršanja, kao i ECL metode izračunavanja (uzimajući u obzir elemente "predviđanja"), programi upravljanja rizicima, na kojima će se obavljati praćenje kreditnog rizika jedne pozicije i obračun relevantnog –a ECL, su utvrđeni i implementirani, kao i neophodna prilagođavanja i nadogradnje. Slične analize i intervencije su definirane i u naprednoj su fazi implementacije vezano za prilagođavanje računovodstvenih programa i za potrebe garantiranja odgovarajućih objava u finansijskim izvještajima.

Organizacijski uticaji i dodatni razvoj

Slične organizacione mjere su provedene istovremeno sa IT provedbom. Glavni organizacioni uticaji su se odnosili na reviziju i prilagodbu postojećih operativnih procesa, projektovanje i implementaciju novih procesa i pratećih kontrolnih mjera, kao i reviziju veličine i širenja vještina raspoloživih unutar raznih struktura - operativnih, upravljačkih i kontrolnih.

Aktivnosti koje se tiču oblasti Klasifikacije i mjerenja prvenstveno se odnose na poslovne strukture, u cilju identifikacije i određivanja poslovnog modela, kao i definiranje procedura za upravljanje i praćenje procesa provođenja SPPI Testova.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Organizacijski uticaji i dodatni razvoj (nastavak)

Što se tiče "Umanjenja vrijednosti", cilj Banke se sastojao od efikasnije i integrirane implementacije tekuće metode praćenja kreditnog rizika, u skladu sa MSFI 9, kako bi se osigurale preventivne mjere za praćenje potencijalne reklasifikacije pozicija u Fazi 2 i objavu dosljednih i pravovremenih ispravki vrijednosti vezano za stvarni kreditni rizik.

Na kraju, uvođenje MSFI 9 je uključilo i analizu u pogledu komercijalne ponude (i, samim tim, u pogledu moguće revizije kataloga proizvoda). Prema tome, navedena analiza je uzela u obzir sljedeće glavne uticaje na bankarsko poslovanje Banke koje nastaje iz kombinacije različitih tematskih oblasti novog standarda:

- moguća potreba/prilika – bar za određene portfolije – da se ponovo pregledaju usvojene kreditne strategije;
- modifikacija određenih proizvoda u katalogu (potencijalno uključujući relevantnu cijenu i trajanje, ovisno o pratećem kolateralu, kao i mehanizmima naplate);
- moguće redefiniranje misije određenih poslovnih jedinica, uz povezane implikacije upravljanja portfolijem, metode kontrole, procjenu/mjere rizika i povezane limite i maksimalne iznose.

Hedge računovodstvo (Računovodstvo zaštite od rizika)

Što se tiče *hedge* računovodstva, nikakav uticaj nije utvđen u odnosu na tekući portfolio i poslovanje Banke, pošto se *hedge* računovodstvo trenutno ne primjenjuje.

Procijenjeni uticaj usvajanja MSFI 9 – Prvo usvajanje ("FTA")

Na osnovu prethodno navedenog, u nastavku je procjena uticaja koji se očekuje za prvo usvajanje MSFI 9 na neto imovinu Banke na dan 1. januar 2018. godine. Ovi uticaji, koji se tiču iznosa i sastava neto imovine, nastaju uglavnom:

- iz obaveze redefiniranja ispravke vrijednosti finansijske imovine u portfoliju (kako kvalitetne tako i nekvalitetne) koristeći model očekivanog gubitka – uz uključivanje višestrukih prospektivnih komponenti – u zamjenu za postojeći model gubitaka. Konkretno, vezano za kvalitetne izloženosti, povećanje ispravke vrijednosti se pripisuje (i) raspoređivanju dijela kvalitetnog portfolija u "Fazu 2" na osnovu definiranih kriterija dodjele, uz posljedičnu potrebu za obračunom očekivanog gubitka za čitav preostali vijek trajanja finansijske imovine, i (ii) uključivanju parametara "predviđanja" koji proizlaze iz budućih makroekonomskih scenarija u izračunavanju očekivanih gubitaka. U pogledu djelimično ili u potpunosti nekvalitetnih kredita, uticaj je u suštini uzrokovan uključivanjem parametara "predviđanja" koji nastaju iz razmatranja budućih makroekonomskih scenarija u obračunu za sve kategorije nekvalitetnih kredita i uključivanjem scenarija prodaje predviđenog ciljem Banke da smanji nekvalitetnu imovinu, za dio portfolija nekvalitetnih potraživanja sa karakteristikama prenosivosti;

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(s) Novi standardi i tumačenja (nastavak)

MSFI 9 Finansijski instrumenti (nastavak)

Procijenjeni uticaj usvajanja MSFI 9 – Prvo usvajanje ("FTA") (nastavak)

- iz potrebe za reklasificiranjem pojedinačnih finansijskih sredstava u portfolio na osnovu kombinovanog rezultata dva klasifikacijska kriterija koje donosi standard: poslovni model na kojem se upravlja ovim instrumentima i ugovorne karakteristike povezanih novčanih tokova (SPPI Test).

Stvarni uticaji usvajanja standarda na dan 1. januara 2018. godine se mogu promijeniti jer:

- Banka nije finalizirala testiranje i procjenu kontrola nad svojim novim IT sistemima; i
- Nove računovodstvene politike podliježu promjenama sve dok Banka ne prezentira svoje prve finansijske izvještaje koji uključuju datum početne primjene.

Procijenjeni uticaj usvajanja MSFI je prikazan u tabeli u nastavku.

U hiljadama KM	Izveštaj 31.12.2017.	Procijenjena usaglašavanja uslijed usvajanja MSFI 9	Procijenjeni usklađeni početni bilans na dan 1. januar 2018.
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	68.479	27.203	95.682
Zadržana dobit	147.259	(27.203)	120.056

U hiljadama KM	Uticaj na neto imovinu Na dan 1. januar 2018. (FTA) Bruto iznos prije poreza
Umanjenje vrijednosti kvalitetnih kredita	(26.452)
Umanjenje vrijednosti kvalitetnih dužničkih vrijednosnih papira	-
Umanjenje vrijednosti nekvalitetnih kredita	(751)
Reklasifikacija finansijskih instrumenata	-
Ukupno	(27.203)

Za sljedeće nove ili izmijenjene standarde se ne očekuje da imaju značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke:

- Prodaja ili prijenos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata (izmjene MSFI 10 i MRS 28)
- MSFI 16 Najmovi
- Klasifikacija i mjerenje plaćanja po osnovu dionica (izmjene MSFI 2)
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva, ciklus 2014-2016- razni standardi (izmjene MSFI 1 i MRS 28)
- MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima
- IFRIC 23 Nesigurnost u tretmanu poreza na dobit

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost datih kredita pravnim osobama i građanima (kao što je prikazano u bilješci 23), te kao rezervacije za potencijalne i preuzete obaveze koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita, garancija i akreditiva (prikazano u bilješci 35) i ostale imovine (prikazano u bilješci 24).

Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti te gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti posebno za imovinu koja je pojedinačno značajna (izloženost prema pravnim osobama većim od 50 hiljada KM i prema građanima iznad 150 hiljada KM) te na portfolio osnovi za imovinu koja nije pojedinačno značajna. Međutim, imovina procijenjena zasebno kao imovina čija vrijednost nije umanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, te razmatra na portfolio osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada prosudi da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfolia imovine. Kao dokaz se uzima neredovitost otplate ili ostale indikacije finansijskih poteškoća korisnika kredita te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštivanjem uslova.

Sažetak umanjenja vrijednosti:	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Umanjenje vrijednosti za bilansne izloženosti, uključujući IBNR (bilješka 23)	63.529	84.519
Rezervisanje za vanbilansne izloženosti, uključujući IBNR (bilješka 31)	2.445	2.222
	65.974	86.741

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Na dan 31. decembar 2017. godine i 31. decembar 2016. godine bruto vrijednost umanjenih kredita i potraživanja (neprihodujući krediti - NPL) te stope priznatih umanjenja vrijednosti bili su kako slijedi:

	31. decembar 2017.			31. decembar 2016.		
	Pravne osobe	Građani	Ukupno	Pravne osobe	Građani	Ukupno
Bruto izloženost	41.609	35.128	76.737	72.705	33.620	106.325
Umanjenje vrijednosti	(32.152)	(24.847)	(56.999)	(54.121)	(22.756)	(76.877)
Stopa umanjenja	77%	71%	74%	74%	68%	72%

Dodatno povećanje stope umanjenja za 1 postotni poen bruto neprihodujuće izloženosti koje su prikazane gore na dan 31. decembar 2017. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjena vrijednosti u iznosu od 767 hiljada KM (2016: 1.063 hiljada KM).

Pored posebno identifikovanih gubitaka za neprihodujuće kredite, kao što je objašnjeno u prethodnom paragrafu, Banka također priznaje gubitke od umanjenja vrijednosti za koje se zna da postoje na datum izvještavanja, a koji na datum izvještavanja nisu bili posebno identifikovani („IBNR“). Iznosi za koje je prepoznato posebno umanjenje vrijednosti isključeni su iz ove kalkulacije.

IBNR na dan 31. decembar 2017. godine iznosio je 6.530 hiljada KM za bilansne izloženosti i 2.025 hiljada KM za vanbilansne izloženosti (2016: 7.642 hiljada KM za bilansne izloženosti i 1.878 hiljada KM za vanbilansne izloženosti). Ukupni iznos IBNRa predstavlja 0,54% (2016: 0,65%) relevantne bilansne i vanbilansne izloženosti.

(b) Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje sumaran pregled umanjenja vrijednosti izračunatih u skladu sa regulativom Agencije. Regulatorne rezerve na dan 31. decembar 2017. godine izračunate su u skladu sa novom metodologijom kako je objašnjeno u bilješci 3 (o).

Sažetak umanjenja vrijednosti:	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Rezervacije za bilansne pozicije (prema Agenciji)	96.986	122.736
Rezervacije za vanbilansne pozicije (prema Agenciji)	7.627	7.206
	104.613	129.942
Umanjenje vrijednosti u skladu sa MSFI (uključuje umanjenje vrijednosti za Ostalu aktivu)	66.624	87.669
Višak na kraju perioda	37.989	42.273

Do 2012. godine svako povećanje regulatornih rezervi obračunatih u skladu sa regulativom Agencije iznad umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI treba da bude formirano kao dio rezerve za kreditne gubitke iz dobiti ili zadržane dobiti, na osnovu odluke Skupštine. Ipak, kako je objašnjeno u bilješci 3(o) na osnovu Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom i klasifikacije imovine, izdate od strane Agencije u februaru 2013. godine, nedostajući iznos regulatornih rezervi nakon 31. decembra 2012. godine biti će u izračunu adekvatnosti kapitala prikazan kao odbitna stavka bez prijenosa iz zadržane dobiti u regulatorne rezerve za kreditne gubitke.

Kao što je prikazano u gornjoj tabeli, ukupne rezerve u skladu s regulativom Agencije na dan 31. decembra 2017. godine premašuju rezerve priznate u skladu sa MSFI u iznosu od 37.989 hiljada KM (31. decembar 2016: 42.273 hiljada KM). Od ove razlike iznos od 18.286 hiljada KM je priznato kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke unutar pozicije kapitala (31. decembar 2016.: 18.286 hiljada KM). Preostali iznos od 19.703 hiljada KM (31. decembar 2016: 23.987 hiljada KM), koji predstavlja iznos nedostajućih rezervi, u tekućoj godini u skladu sa novom regulativom Agencije, kako je objašnjeno iznad, neće biti prenešen u regulatorne rezerve za kreditne gubitke, nego će biti prikazano kao odbitna stavka prilikom izračuna adekvatnosti kapitala.

(d) Sudski sporovi

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 31, Banka je rezervisala 1.485 hiljada KM (2016.: 1.975 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 KREDITNI RIZIK

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospijeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispune obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženosti kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za upravljanje rizicima. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

	Maksimalna izloženost	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Uključeno u izvještaj o finansijskom položaju		
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	294.185	134.859
Rezerve kod Centralne banke	147.453	251.305
Plasmani kod drugih banaka	14.636	47.135
Finansijska imovina raspoloživi za prodaju	65.836	88.974
Dati krediti i potraživanja	1.278.696	1.192.613
Akontacija poreza na dobit	2.747	2.207
Ostala imovina bez stečene imovine	9.551	9.589
Vanbilansna izloženost		
Neiskorištene kreditne obaveze	203.963	195.492
Finansijske garancije i akreditivi	114.185	108.625
Ukupno	2.131.252	2.030.799

Za stavke iz izvještaja o finansijskom položaju, izloženost predstavljena u prethodnoj tabeli zasnovana je na neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Pozicije vanbilansa su također prikazane na neto knjigovodstvenoj vrijednosti.

U ovoj tabeli predstavljena je maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke na dan 31. decembar 2017. godine i 31. decembar 2016. godine, pri čemu nisu uzeti u obzir postojeći kolaterali ili druga povećanja vrijednosti.

Banka uzima kolaterale za kredite i potraživanja u obliku hipoteke nad nekretninama te drugim osiguranjima nad imovinom i garancijama. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala se baziraju na procjenama ovlaštenih sudskih vještaka urađenih u periodu odobravanja kreditnog zahtjeva, umanjene za određeni fiksni procent. Kako bi se ustanovila adekvatnost iznosa umanjena vrijednosti, na kontinuiranoj osnovi, ponovne procjene se rade u skladu s definisanim principima i pravilima sistema upravljanja i ponovnog testiranja kolateralima, uzimajući u obzir volatilnost vrijednosti kolaterala i vrijeme potrebno za njegovu realizaciju, uvjetovanu globalnom finansijskom i ekonomskom krizom. Kolaterali se ne zahtijevaju u slučaju davanja kredita i plasmana bankama.

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila. Stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama, imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Stečena imovina je prikazana u slijedećim bilješkama:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Ostala imovina (bilješka 24)	3.345	2.239
	3.345	2.239

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u bilješci 3.

Restrukturisasi krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta.

Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospeljeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 19.005 hiljada KM za kredite pravnim licima i 4.745 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2017. (2016: 28.689 hiljade KM krediti pravnim licima, 4.732 hiljade KM krediti stanovništvu).

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Analiza kreditnog portfolija u skladu sa prethodno navedenim kategorijama navedena je u nastavku:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Pravna lica		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	675.589	612,280
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjenje vrijednosti	1.080	5,914
Neprihodujući krediti (kreditni umanjene vrijednosti)	41.609	72,705
Bruto izloženost	718.278	690,899
Manje: umanjenje vrijednosti	(35.341)	(57,604)
Neto izloženost	682.937	633,295
Građani		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	565.230	525,572
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjenje vrijednosti	23.589	27,041
Neprihodujući krediti (kreditni umanjene vrijednosti)	35.128	33,620
Bruto izloženost	623.947	586,233
Manje: umanjenje vrijednosti	(28.188)	(26,915)
Neto izloženost	595.759	559,318
Ukupno bruto izloženost	1.342.225	1,277,132
Umanjenje vrijednosti na bazi portfolia (IBNR)	(6.530)	7,642
Pojedinačno i grupno umanjenje vrijednosti	(56.999)	76,877
Neto izloženost	1.278.696	1,192,613

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

a) Nedospjeli krediti neumanjenje vrijednosti

Kvalitet portfolija kredita klijentima koji nisu dospjeli niti im je vrijednost umanjena može se procijeniti na osnovu internog sistema standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledavaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita neumanjene vrijednosti prema poslovnom segmentu i vrsti kredita je kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica *		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima		Veliki	Ostali	
31. decembar 2017.							
Standardno praćenje	365.579	148.341	51.310	565.230	406.152	269.437	675.589
31. decembar 2016.							
Standardno praćenje	331.653	143.142	50.777	525.572	369.263	243.017	612.280

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjenje vrijednosti

Za kredite i potraživanja od klijenata s kašnjenjem do 90 dana ne smatra se da im je umanjena vrijednost, osim ukoliko ne postoje druge informacije koje ukazuju na suprotno. Bruto iznos dospjelih kredita i potraživanja od klijenata koja su dospjela za koje nije priznato umanjenje vrijednosti su kako slijedi:

	Bruto iznos	Dani dospijea			Preko 90 dana
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	
31. decembar 2017.					
Pravna lica					
- Veliki	1.020	-	-	1.020	-
- Ostali	60	-	60	-	-
	1.080	-	60	1.020	-
Građani					
- Potrošački	12.527	10.083	2.042	269	133
- Stambeni	8.668	7.269	1.233	110	56
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	2.394	202	1.759	409	24
	23.589	17.554	5.034	788	213
Ukupno	24.669	17.554	5.094	1.808	213
31. decembar 2016.					
Pravna lica					
- Veliki	4.897	3.254	1.643	-	-
- Ostali	1.017	1.017	-	-	-
	5.914	4.271	1.643	-	-
Građani					
- Potrošački	13.733	11.951	1.515	255	12
- Stambeni	10.594	8.927	1.333	334	-
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	2.714	119	2.016	374	205
	27.041	20.997	4.864	963	217
Ukupno	32.955	25.268	6.507	963	217

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.3. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

c) *Neprihodujući krediti*

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima		Veliki	Ostali	
31. decembar 2017.							
Bruto izloženost	24.209	7.559	3.360	35.128	10.320	31.289	41.609
Umanjenje vrijednosti	(19.681)	(2.345)	(2.821)	(24.847)	(7.724)	(24.428)	(32.152)
Neto	4.528	5.214	539	10.281	2.596	6.861	9.457
Stopa umanjenja	81%	31%	84%	71%	75%	78%	77%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Depoziti	-	-	-	-	-	-	-
Hipoteke	354	5.151	-	5.505	2.175	7.099	9.274
Ukupno	354	5.151	-	5.505	2.175	7.099	9.274

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima		Veliki	Ostali	
31. decembar 2016.							
Bruto izloženost	22.459	8.070	3.091	33.620	17.867	54.838	72.705
Umanjenje vrijednosti	(17.686)	(2.547)	(2.523)	(22.756)	(13.094)	(41.027)	(54.121)
Neto	4.773	5.523	568	10.864	4.773	13.811	18.584
Stopa umanjenja	79%	32%	82%	68%	73%	75%	74%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Depoziti	-	48	-	48	-	-	-
Hipoteke	237	5.488	-	5.725	4.080	13.597	17.677
Ukupno	237	5.536	-	5.773	4.080	13.597	17.677

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4. Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u net iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2017.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	193.366	95.205	5.614	294.185
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	147.453	-	-	147.453
Plasmani drugim bankama	-	14.636	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	65.836	-	-	65.836
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.278.696	-	-	1.278.696
Akontacije poreza na dobit	2.747	-	-	2.747
Ostala aktiva (bez stečene imovine)	6.480	3.070	-	9.551
	1.694.578	112.911	5.614	1.813.103
31. decembar 2016.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	97.770	35.956	1.133	134.859
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	251.305	-	-	251.305
Plasmani drugim bankama	-	47.135	-	47.135
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	88.974	-	-	88.974
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.192.613	-	-	1.192.613
Akontacije poreza na dobit	2.207	-	-	2.207
Ostala aktiva	7.268	2.321	-	9.589
	1.640.137	85.412	1.133	1.726.682

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima. Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od prekonoćnih depozita, sredstava na tekućim računima, depozitima koji dospijevaju, povlačenja sredstava kredita, jamstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i ostalih iznosa na poziv za novčane derivate. Banka ne održava novčane izvore da bi pokrila sve navedene potrebe jer je iz iskustva moguće s velikom pouzdanošću predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, a koja su raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti imovine i obaveza Banke, na dan 31. decembar 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeca do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeca do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeca, raspoređena su u period dospijeca preko 5 godina..

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2017.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	323.643	-	-	-	-	323.643
Rezerve kod Centralne banke	147.453	-	-	-	-	147.453
Plasmani drugim bankama	14.636	-	-	-	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	65.836	-	-	-	116	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	181	-	-	426	607
Dati krediti i potraživanja	94.563	95.170	324.356	538.868	225.739	1.278.696
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	14.914	-	-	-	-	14.914
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	21.151	21.151
Ukupno aktiva	661.045	95.351	324.356	538.868	247.432	1.867.052
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	23.976	105.730	49.718	132.191	11.421	323.036
Obaveze prema klijentima	685.962	33.096	224.269	276.477	21.896	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	148	-	-	-	148
Subordinirani dug	-	41	80	-	-	121
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	27.916	-	-	-	114	28.030
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	4.701	4.701
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	269.316	269.316
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	737.854	139.015	274.067	408.668	307.448	1.867.052
Neusklađenost ročne strukture	(76.809)	(43.664)	50.289	130.200	(60.016)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2016.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	165.443	-	-	-	-	165.443
Obavezna rezerva kod Centralne banke	251.305	-	-	-	-	251.305
Plasmani drugim bankama	47.135	-	-	-	-	47.135
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	88.974	-	-	-	120	89.094
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	17	1.431	-	-	298	1.746
Dati krediti i potraživanja	80.182	91.072	327.595	490.075	203.689	1.192.613
Aktancija poreza na dobit i ostala imovina	12.192	-	-	-	-	12.192
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	22.978	22.978
Ukupno aktiva	645.248	92.503	327.595	490.075	227.085	1.782.506
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	37.924	16.387	39.454	127.795	9.539	231.099
Obaveze prema klijentima	668.710	30.733	161.126	383.319	22.493	1.266.381
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	8	1.538	-	-	-	1.546
Subordinirani dug	-	41	120	120	-	281
Ostale obaveze	18.047	-	-	-	114	18.161
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	4.979	4.979
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	260.059	260.059
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	724.689	48.699	200.700	511.234	297.184	1.782.506
Neuskladenost ročne strukture	(79.441)	43.804	126.895	(21.159)	(70.099)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančinih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2017. i 31. decembar 2016. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2017.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	21.272	107.598	51.970	134.330	11.515	326.685	323.036
Obaveze prema klijentima	688.540	32.788	227.616	286.291	22.568	1.257.803	1.241.700
Subordinirani dug	-	41	81	-	-	122	121
Ukupno očekivani odliv	709.812	140.427	279.667	420.621	34.083	1.584.610	1.564.857

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2016.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	42.624	11.920	40.199	129.414	9.600	233.757	231.099
Obaveze prema klijentima	669.360	31.307	166.458	399.771	23.427	1.290.323	1.266.381
Subordinirani dug	-	42	124	122	-	288	281
Ukupno očekivani odliv	711.984	43.269	206.781	529.307	33.027	1.524.368	1.497.761

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija za integrisano upravljanje rizikom Banke.

5.3.1. Valutni rizik

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za integrisano upravljanje rizikom koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

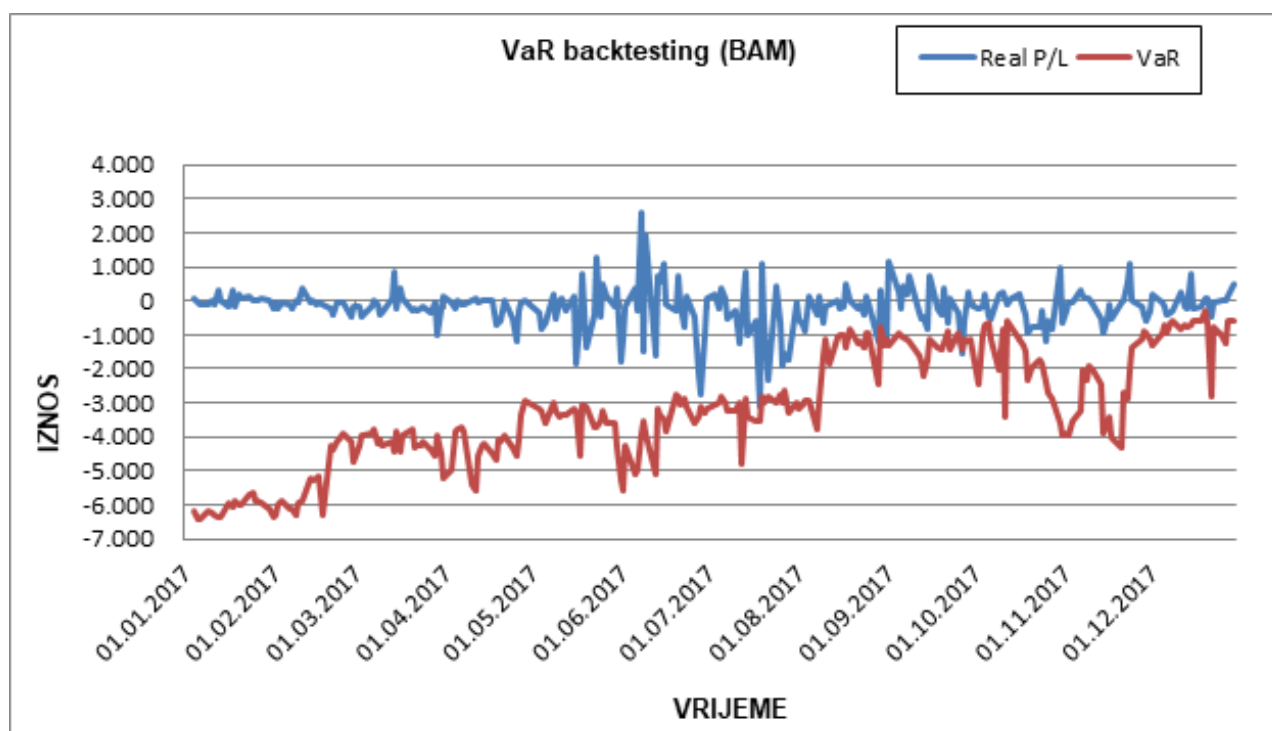
Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

Tokom 2017 godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da je tokom 2017. godine Banka zabilježila 2 izuzeća u testiranju modela (2016. godine: 2), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2017.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	5.488	(548)	548
GBP	761	(76)	76
USD	(83.880)	8.388	(8.388)
HRK	8.766	(876)	876
CAD	3.934	(39)	39
SEK	5.941	(594)	594
Ostale valute	10.415	(1.041)	1.041
EUR	(30.401.288)	-	-

31. decembar 2016.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	16.643	(1.664)	1.664
GBP	542	(54)	54
USD	(12.812)	1.281	(1.281)
HRK	17.875	(1.787)	1.787
CAD	21.114	(2.111)	2.111
AUD	12.259	(1.226)	1.226
Ostale valute	24.813	(2.481)	2.481
EUR	1.700.176	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / gubitak.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do porasta / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti gubitak / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursovima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. decembar 2017.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	88.948	-	88.948	5.487	13.453	215.755	323.643
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	147.453	147.453
Plasmani drugim bankama	9	-	9	14.627	-	-	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	64	-	64	-	-	65.888	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	426	-	426	-	-	181	607
Dati krediti i potraživanja	221	740.324	740.545	-	-	538.151	1.278.696
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	2.747	2.747
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	178	178
Ostala aktiva	2.432	-	2.432	35	-	9,522	11,989
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	21,151	21,151
Ukupno aktiva	92.100	740.324	832.424	20.149	13.453	1.001.026	1.867.052
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	308.483	-	308.483	-	745	13.808	323.036
Obaveze prema klijentima	498.279	99.997	598.276	20.156	12.549	610.719	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	148	148
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	121	121
Ostale obaveze	2.008	-	2.008	32	101	25.847	27.988
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	4.701	4.701
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	42	42
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	269.316	269.316
Ukupno obaveze i kapital	808.770	99.997	908.767	20.188	13.395	924.702	1.867.052
Neto devizna pozicija	(716.670)	640.327	(76.343)	(39)	58	76.324	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. Valutni rizik (nastavak)

31. decembar 2016.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	31.563	-	31.563	1.335	11.830	120.715	165.443
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	251.305	251.305
Plasmani drugim bankama	-	-	-	44.971	2.164	-	47.135
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	58	-	58	-	-	89.036	89.094
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	1.729	-	1.729	17	-	-	1.746
Dati krediti i potraživanja	385	739.044	739.429	-	-	453.184	1.192.613
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	2.207	2.207
Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	229	229
Ostala aktiva	1.733	-	1.733	31	-	7.992	9.756
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	22.978	22.978
Ukupno aktiva	35.468	739.044	774.512	46.354	13.994	947.646	1.782.506
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	195,291	-	195,291	25,556	4,592	5,660	231,099
Obaveze prema klijentima	471,167	135,329	606,496	20,975	11,283	627,627	1,266,381
Subordinirani dug	-	-	-	8	1,538	-	1,546
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	281	281
Rezervisanja za obaveze i troškove	2,497	-	2,497	71	28	15,565	18,161
Odgođena porezna obaveza	-	-	-	-	-	4,979	4,979
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	260,059	260,059
Ukupno obaveze i kapital	668.955	135.329	804.284	46.610	17.441	914.171	1.782.506
Neto devizna pozicija	(633.487)	603.715	(29.772)	(256)	(3.447)	33.475	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira. Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka nesklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 5.867 hiljada KM (3.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2017. iznosi 2.556 hiljade KM (31. decembar 2016.: 1.816 hiljada KM).

U 2017. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosti kako slijedi:

TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
+/- KM 5.867 hiljada (3 mio EUR)	+/- KM 5.867 hiljada (3 mio EUR)	+/- KM 5.867 hiljada (3 mio EUR)	+/- KM 5.867 hiljada (3 mio EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100b.p)	31. decembar 2017.				31. decembar 2016.
	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	TOTAL
EUR	1.678	169	1.424	85	3.591
USD	76	27	49	-	118
CHF	13	6	7	-	12
KM	(4.323)	(1.677)	(1.728)	(918)	(1.912)
Ostale valute	3	2	1	-	7
Ukupno	(2.553)	(1.473)	(247)	(833)	1.816

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivi i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -3.912 hiljada KM (-2.000 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2017. godine je povećanje za 3.670 hiljada KM (31. decembar 2016.: 2.416 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za 5.489 hiljada KM na dan 31. decembar 2017. (31. decembar 2016.: sniženje za 35 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 1.863 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od 2.597 hiljade KM na dan 31. decembar 2017. (31. decembar 2016.: 1.538 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za 1 hiljade KM za -50 baznih poena).

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatilitetu tržišne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, negativne revalorizacione rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug, umanjenja vrijednosti na bazi portfolia i pozitivne revalorizacione rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine. Od 31.12.2015. godine u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnom zaštitom, Službene novine FBiH 46/14, član 9, iznos subordiniranog duga se priznaje u skladu sa amortizacionim planom, čija je metodologija propisana FBA Instrukcijom iz novembra 2015.godine. Istom Odlukom, opšte rezerve ne mogu biti veće od 1,25% ukupno ponderisanih rizika (2016.:1,625%).
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi četiri pondera klasifikovana prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.782	44.782
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	614	614
Zadržana dobit prethodnih godina	122.349	111.251
Odgođena porezna imovina	(178)	(228)
Nematerijalna imovina	(6.574)	(6.595)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	218.408	207.239
Dopunski kapital		
Opšte rezerve – u skladu sa propisima Agencije	19.238	17.868
Rezerve fer vrijednosti, pozitivne	175	246
Subordinirani dug	-	34
Revidirana dobit za period	-	-
Ukupno Dopunski kapital	19.413	18.148
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora	(19.703)	(23.987)
Ukupno regulatorni kapital	218.118	201.400
Ponderisana rizična aktiva (*)		
Bilansne pozicije	1.271.258	1.167.334
Vanbilansne pozicije	173.278	172.936
Ukupno	1.444.536	1.340.270
Operativni rizik	94.521	89.148
Ukupno ponderisani rizici	1.539.057	1.429.418
Adekvatnost kapitala	14,17%	14,09%

(*) Iznosi ponderisane rizične aktive u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

U skladu s propisima Agencije, Osnovni kapital ne uključuje stanje regulatornih rezervi za kreditne gubitke unutar kapitala i rezervi (KM 18.286 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine) koje su dio pozicije kapitala u izvještaju o finansijskom položaju Banke. Međutim, opšte rezerve obračunate u skladu sa propisima Agencije (19.238 hiljada KM na dan 31. decembra 2017. godine) su uključene unutar Dopunskog kapitala.

Dodatno, radi se usklađenje za iznos nedostajućih regulatornih rezervi za kreditne gubitke obračunatih na datum izvještavanja (datum podnošenja adekvatnosti kapitala Agenciji, koji se prema lokalnoj regulativi podnosi na kvartalnoj osnovi) što za 2017. godinu iznosi 19.703 hiljada KM (2016: 23.987 hiljada KM).

U skladu sa propisima Agencije, Odlukom o minimalnim standardima za upravljanjem kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti donešenog 30. maja 2014. godine („Službene novine Federacije BiH“ broj 46/14), revidirana dobit perioda se uključuje u izračun regulatornog kapitala od dana kad su revidirani finansijski izvještaji izdati i odobreni od strane Skupštine dioničara Banke.

U skladu sa strukturom osnovnog i dopunskog kapitala, stopa osnovnog kapitala je skoro ista kao i adekvatnost kapitala i iznosi 14,19% na kraju 2017.godine (obavezni minimum je 9%). Stopa finansijske poluge iznosi 10,1% na dan 31. decembar 2017. godine (zakonski minimum je 6,0%).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1. TEHNIKE MJERENJA

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (ne prilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.2. FINANSIJSKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI – HIJERARHIJA FER VRIJEDNOSTI

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2017.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju 22 a)					
Obveznice izdate od strane Federacije BiH		-	65.836	-	65.836
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	64	-	64
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		426	-	-	426
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	181	-	181
Ukupno		426	66.081	-	66.507
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	148	-	148
Ukupno		-	148	-	148
31. decembar 2016.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju 22 a)					
Obveznice izdate od strane Federacije BiH		-	88.974	-	88.974
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	58	-	58
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		298	-	-	298
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	1.448	-	1.448
Ukupno		298	90.480	-	90.778
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	1.546	-	1.546
Ukupno		-	1.546	-	1.546

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2017.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	29.458	294.185	323.643	323.643
Rezerve kod Centralne banke	-	-	147.453	147.453	147.453
Plasmani kod drugih banaka	-	14.636	-	14.636	14.636
Dati krediti i potraživanja	-	246.840	1.019.453	1.266.293	1.278.696
Ukupno	-	290.934	1.461.091	1.752.025	1.764.428
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	134.055	187.628	321.683	323.036
Obaveze prema klijentima	-	712.827	530.565	1.243.392	1.241.700
Subordinirani dug	-	-	122	122	121
Ukupno	-	846.882	718.315	1.565.197	1.564.857
31. decembar 2016.					
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	30.585	134.858	165.443	165.443
Rezerve kod Centralne banke	-	-	251.305	251.305	251.305
Plasmani kod drugih banaka	-	47.135	-	47.135	47.135
Dati krediti i potraživanja	-	244.651	930.275	1.174.926	1.192.613
Ukupno	-	322.371	1.316.438	1.638.809	1.656.496
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	42.621	183.883	226.504	231.099
Obaveze prema klijentima	-	692.378	572.854	1.265.232	1.266.381
Subordinirani dug	-	-	284	284	281
Ukupno	-	734.999	757.021	1.492.020	1.497.761

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti noedređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	48.911	25.671	953	75.535
Rashod od kamata	(9.987)	(4.263)	(486)	(14.736)
Neto prihodi od kamata	38.924	21.408	467	60.799
Prihodi od naknada i provizija	19.428	7.738	285	27.451
Rashodi od naknada i provizija	(4.159)	(756)	(34)	(4.949)
Neto prihodi od naknada i provizija	15.269	6.982	251	22.502
Neto prihod od trgovanja	-	-	2.097	2.097
Ostali operativni prihodi	(3.903)	(1.543)	(447)	(5.893)
Operativni prihodi	(3.903)	(1.543)	1.650	(3.796)
Troškovi zaposlenih	(15.726)	(4.723)	(603)	(21.052)
Administrativni troškovi	(14.228)	(3.153)	(635)	(18.017)
Amortizacija	(3.419)	(455)	(68)	(3.941)
Operativni troškovi	(33.373)	(8.331)	(1.306)	(43.010)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	16.917	18.516	1.062	36.496
Ukidanja ispravke / (Neto gubici od umanjenja vrijednosti) i rezervisanja	(4.724)	(3.737)	104	(8.359)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	12.193	14.779	1.166	28.138
Porez na dobit	-	-	-	(3.228)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	24.910

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	29.458	-	294.185	323.643
Rezerve kod Centralne banke	-	-	147.453	147.453
Plasmani kod drugih banaka	-	-	14.636	14.636
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	65.952	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	607	607
Dati krediti i potraživanja	595.759	682.937	-	1.278.696
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	36.035
UKUPNA AKTIVA	625.217	682.937	522.833	1.867.052
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	31.170	291.866	323.036
Obaveze prema klijentima	601.642	636.766	3.292	1.241.700
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	148	148
Subordinirani dug	-	-	121	121
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	32.730
UKUPNE OBAVEZE	601.642	667.936	295.457	1.597.735

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	48.728	28.640	772	78.140
Rashod od kamata	(10.980)	(5.332)	(370)	(16.682)
Neto prihodi od kamata	37.748	23.308	402	61.458
Prihodi od naknada i provizija	16.559	7.141	206	23.906
Rashodi od naknada i provizija	(3.535)	(508)	(74)	(4.117)
Neto prihodi od naknada i provizija	13.024	6.633	132	19.789
Neto prihod od trgovanja	-	-	2.468	2.468
Ostali operativni prihodi	(4.114)	(1.023)	(270)	(5.407)
Operativni prihodi	(4.114)	(1.023)	2.198	(2.939)
Troškovi zaposlenih	(15.319)	(4.411)	(590)	(20.320)
Administrativni troškovi	(13.509)	(2.996)	(674)	(17.179)
Amortizacija	(3.045)	(409)	(54)	(3.508)
Operativni troškovi	(31.873)	(7.816)	(1.318)	(41.007)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	14.785	21.102	1.414	37.301
Neto gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(6.556)	(395)	(146)	(7.097)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	8.229	20.707	1.268	30.204
Porez na dobit	-	-	-	(3.106)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	27.098

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	30.585	-	134.858	165.443
Rezerve kod Centralne banke	-	-	251.305	251.305
Plasmani kod drugih banaka	-	-	47.135	47.135
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	89.094	89.094
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	1.746	1.746
Dati krediti i potraživanja	559.731	632.882	-	1.192.613
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	35.170
UKUPNA AKTIVA	590.316	632.882	524.138	1.782.506
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	18.094	213.005	231.099
Obaveze prema klijentima	573.805	692.576	-	1.266.381
Subordinirani dug	-	-	281	281
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	24.686
UKUPNE OBAVEZE	573.805	710.670	213.286	1.522.447

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

8. PRIHOD OD KAMATA

	2017.	2016.
Građani	46.696	46.158
Pravna lica	27.839	31.164
Banke i druge finansijske institucije	289	201
Kamata na imovinu raspoloživu za prodaju	711	617
	75.535	78.140

9. RASHOD OD KAMATA

	2017.	2016.
Građani	9.131	10.126
Pravna lica	3.674	4.591
Banke i druge finansijske institucije	1.912	1.929
Ostalo	19	36
	14.736	16.682

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2017.	2016.
Kartično poslovanje	8.007	6.601
Unutrašnji platni promet	5.017	4.915
Prihodi od vođenja računa	4.114	2.833
Vanjski platni promet	3.207	2.975
Garancije i akreditivi	1.945	1.905
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.597	1.609
Kreditni klijentima	1.887	1.425
Usluge komisiona	85	120
Ostalo	1.593	1.523
	27.452	23.906

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2017.	2016.
Kartično poslovanje	3.659	3.031
Bankovne usluge	681	460
Unutrašnji platni promet	263	278
Ostalo	346	348
	4.949	4.117

12. NETO PRIHOD OD TRGOVANJA

	2017.	2016.
Neto dobiti od preračunavanja strane valute imovine i obaveza	2.016	2.556
Neto dobiti od dionica	17	8
Neto dobiti/(gubici) od prodaje imovine raspoložive za prodaju kroz bilansu uspjeha	64	(96)
	2.097	2.468

13. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	2017.	2016.
Premija osiguranja depozita	(2.681)	(2.377)
Usluge posedovanja u kartičnom poslovanju	(2.128)	(1.923)
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	(1.205)	(1.282)
Umanjenje vrijednosti nekretnina i opreme (Bilješka 25)	(555)	-
Rezerve na imovinu namijenjenu prodaji (Bilješka 24)	(289)	-
(Gubici) / Dobici od prodaje imovine	(55)	96
Ostali (rashodi)/prihodi	(38)	32
Naplate od osiguravajućih kuća i naplate od klijenata	1.005	348
Umanjenje vrijednosti stečene imovine (Bilješka 24)	53	(301)
	(5.893)	(5.407)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

14. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2017.	2016.
Neto plaće	13.501	13.403
Porezi i doprinosi	7.117	6.474
Rezerve za otpremnine i ostale koristi (bilješka 31)	22	106
Ostali troškovi	412	337
	21.052	20.320

Troškovi zaposlenih uključuju 3.559 hiljada KM (31. decembar 2016. godine: 3.616 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plaće. Banka je imala 567 uposlenika na dan 31. decembra 2017. godine (537 na dan 31. decembra 2016. godine).

15. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2017.	2016.
Troškovi održavanja	4.321	3.479
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	3.728	3.562
Telekomunikacije i troškovi pošte	2.992	3.030
Troškovi osiguranja i transporta	2.220	2.216
Troškovi konsultantskih usluga	1.030	772
Troškovi materijala	861	916
Troškovi reprezentacije i marketinga	828	579
Troškovi energije	763	758
Ostale premije osiguranja	532	523
Ostali troškovi	967	901
Neto rezervisanja za obaveze i sudske sporove (bilješka 31)	(225)	443
	18.017	17.179

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

16. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I DRUGA REZERVISANJA

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjena vrijednosti i rezervisanja su prikazana kako slijedi:

Neto umanjena vrijednosti i rezervisanja	2017.	2016.
- za kredite klijentima (bilješka 23)	8.031	6.521
- za ostalu aktivu (bilješka 24)	66	320
- za vanbilansne stavke (bilješka 31)	261	256
	8.358	7.097

17. POREZ NA DOBIT

	2017.	2016.
Tekući trošak poreza	3.136	3.334
Odgodeni porez (bilješka 32)	92	(228)
Ukupno porez na dobit	3.228	3.106

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Stopa poreza na dobit iznosi 10% (2016.: 10%).

	2017.	2016.
Dobit prije poreza	28.137	30.204
Porez izračunat po stopi 10%	2.814	3.020
Porezno nepriznati troškovi	415	87
Neoporezivi prihodi	(1)	(1)
Trošak poreza na dobit	3.228	3.106
Prosječna stopa poreza na dobit	11,5%	10,3%

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

18. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2017.	2016.
Neto dobit (000 KM)	24.910	27.098
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna zarada po dionici (KM)	55,63	60,52

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Tekući račun kod Centralne banke	193.366	97.548
Gotovina u domaćoj valuti	100.819	22.945
Gotovina u stranoj valuti	22.194	7.640
Tekući računi kod drugih banaka	7.264	37.310
	323.643	165.443

20. REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obavezna rezerva	147.453	149.629
Posebna rezerva	-	101.676
	147.453	251.305

Minimum obavezne rezerve na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine je obračunat u iznosu od 10% svih depozita za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana prateći period obavezne rezerve.

U oktobru 2015.godine Agencija za bankarstvo je dostavila instrukciju, na bazi zakona o bankama, na osnovu koje su banke u obavezi da obračunavaju i drže dodatne rezerve kod Centralne banke. Iznos posebnih rezervi se kalkulisao kao 50% dnevnog stanja avista i oročenih depozita koji pripadaju vladinom sektoru za prikupljanje javnih prihoda. Na osnovu Zakona o bankama koji je stupio na snagu u aprilu 2017.godine, prethodno navedena instrukcija je stavljena van snage.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

21. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Kratkoročni plasmani drugim bankama	14.636	47.135

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala jedan plasman u USD valuti:

- 9.000.000 USD, rok dospijeaća 4. januar 2018. godine a kamatna stopa 1,5% godišnje.

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE

a) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Obveznice i Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH	65.836	88.974
	65.836	88.974
<i>Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire</i>		
Ulaganja mjerena po trošku	52	62
Ulaganja mjerena po fer vrijednosti	64	58
	116	120
	65.952	89.094

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

b) Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Finansijska imovina		
Dionice inicijalno raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	426	298
Derivati koji se drže radi trgovanja	181	1.448
	607	1.746

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2017. Nominalni iznos	31. decembar 2017. Fer vrijednost	31. decembar 2016. Nominalni iznos	31. decembar 2016. Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	8.238	181	19.811	1.448
	8.238	181	19.811	1.448

c) Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Finansijske obaveze		
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja</i>		
Derivati koji se drže radi trgovanja	148	1.546
	148	1.546

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2017. Nominalni iznos	31. decembar 2017. Fer vrijednost	31. decembar 2016. Nominalni iznos	31. decembar 2016. Fer vrijednost
Finansijske obaveze				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	8.042	148	20.282	1.546
	8.042	148	20.282	1.546

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Kratkoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	277.501	282.532
- u stranoj valuti	1.328	1.090
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	65.399	64.368
- u stranoj valuti	5	68
	344.233	348.058
Dugoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	438.714	406.164
- u stranoj valuti	735	1.113
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	558.505	521.742
- u stranoj valuti	38	55
	997.992	929.074
Ukupno krediti	1.342.225	1.277.132
Manje: umanjenje vrijednosti	(63.529)	(84.519)
	1.278.696	1.192.613

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 6.555 hiljada KM (2016.: 7.773 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 8.741 hiljada KM (2016.: 7.796 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2017. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 82.712 hiljada KM, odnosno 698.562 hiljada KM (31. decembra 2016.: 28.838 hiljada KM, odnosno 710.206 hiljada KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2017.	2016.
Stanje 1. januara	84.519	89.862
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	8.031	6.521
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	(1.597)	(1.827)
Transfer - ostalo	29	48
Trajni otpisi	(27.453)	(10.085)
Stanje na 31. decembar	63.529	84.519

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Trgovina	288.076	274.032
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	200.278	214.950
Usluge, finansije, sport i turizam	42.256	32.381
Građevinarstvo	57.370	55.145
Administracija i ostale javne institucije	57.126	61.066
Transport i telekomunikacije	54.181	47.649
Ostalo	18.991	5.676
Građani	623.947	586.233
	1.342.225	1.277.132

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

24. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	3.959	2.971
Imovina primljena za neotplaćene kredita	3.345	2.239
Unaprijed plaćeni troškovi	1.919	3.186
Potraživanja za naknade	1.076	1.079
Imovina namijenjena prodaji (Bilješka 25)	1.031	-
Ostala imovina	3.164	3.101
Ukupno ostala aktiva	14.494	12.576
Manje: umanjenje vrijednosti	(2.505)	(2.820)
	11.989	9.756

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2017.	2016.
Stanje 1. januara	2.820	2.786
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	66	320
Promjene kroz bilans uspjeha - stečena imovina (Bilješka 13)	(53)	-
Promjene kroz bilans uspjeha–imovina namijenjena prodaji (Bilješka 13)	289	-
Transferi – ostali	(367)	(135)
Trajni otpisi i prodaja imovine	(250)	(151)
Stanje na 31. decembar	2.505	2.820

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA

	Zemlja i nekretnine	Računari i oprema	Investicije u pripremi	Ulaganja u tuđe objekte	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. januar 2016.	12.869	18.718	132	8.992	40.711
Nabavke	-	-	3.612	-	3.612
Otuđenja	(140)	(292)	-	(44)	(476)
Transferi	367	2.256	(3.358)	735	-
Na dan 31. decembar 2016.	13.096	20.682	386	9.683	43.847
Nabavke	-	-	1.582	-	1.582
Otuđenja	(20)	(561)	-	-	(581)
Reklasifikacija na Ostalu aktivnu	(1.363)	-	-	-	(1.363)
Ostala sveobuhvatna dobit	418	-	-	-	418
Umanjenje vrijednosti nekretnina	(555)	-	-	-	(555)
Transferi	-	1.273	(1.444)	171	-
Na dan 31. decembar 2017.	11.576	21.394	524	9.854	43.348
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. januar 2016.	2.137	14.979	-	8.598	25.714
Trošak perioda	530	1.372	-	179	2.081
Otuđenja	(19)	(282)	-	(30)	(331)
Na dan 31. decembar 2016.	2.648	16.069	-	8.747	27.464
Trošak perioda	535	1.276	-	259	2.070
Reklasifikacija na Ostalu aktivnu	(332)	-	-	-	(332)
Otuđenja	(12)	(419)	-	-	(431)
Stanje na 31. decembar 2017.	2.839	16.926	-	9.006	28.771
Sadašnja vrijednost:					
Na dan 31. decembar 2016.	10.448	4.613	386	936	16.383
Na dan 31. decembar 2017.	8.737	4.468	524	848	14.577

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA (NASTAVAK)

U poređenju sa prethodnim finansijskim izvještajima, 31.12.2017.godine Banka je promijenila računovodstveni tretman za objavu i mjerenjem sljedećih klasa stalnih sredstava:

- Nekretnine u upotrebi (u skladu sa MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema);
- Investicione nekretnine (u skladu sa MRS 40 "Ulaganja u nekretnine").

Prethodno navedene promjene, primjenjene su na postojeći finansijski izvještaj, što je dovelo do:

- Prelazak sa mjerenja modelom troška na model revalorizacije nakon početnog priznavanja imovine u upotrebi;
- Pelazak sa mjerenja modelom troška na metodu fer vrijednosti ulaganja u nekretnine.

Na dan 31.12.2017.godine, Intesa Sanpaolo BiH je u suradnji sa Grupom, Intesa SpA, angažovala nezavisnog procijenitelja da obavi procjenu gore pomenutih nekretnina, u skladu sa novim računovodstvenim politikama. Procjena je urađena od strane profesionalne kompanije CBRE: United States Commercial Real Estate Services. Procjena je urađena primjenom prihodovnog modela, odnosno metodom diskontovanja novčanog toka ("DCF"). "DCF" metod je najpouzdaniji metod procjene vrijednosti nekretnina koje se koriste i koje se daju u zakup. Ključna pretpostavka koja se koristila kod procjene je bila da se predmet procjene može dati u zakup trećoj strani.

Posljedično, Banka je priznala dobit u revalorizacionim rezervama u iznosu od 418 hiljada KM. Istovremeno sa ovim dobitkom, Banka je iskazala i 555 hiljada KM gubitka, direktno priznatog u bilansu uspjeha.

U slučaju da se računovodstvena politika nije promijenila, te da su se nekretnine i dalje mjerile po metodu troška, slijedeće sadašnje vrijednosti bi bile iskazane u finansijskim izvještajima:

U hiljadama KM	Nabavna vrijednost	Akumulirana amortizacija	Sadašnja vrijednost
Nekretnine	13.004	(3.151)	9.853

Banka je reklasifikovala i određene vlastite nekretnine koje nisu u operativnoj funkciji iz pozicije Nekretnine u Ostalu aktivu, imovina koja se drži radi prodaje (MSFI 5 klasifikacija) u iznosu od 1.031 hiljada KM.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2016.	11.579	646	12.225
Nabavke	-	2.902	2.902
Transferi	1.372	(1.372)	-
Na dan 31. decembar 2016.	12.951	2.176	15.127
Nabavke	-	1.902	1.902
Otuđenja	(1.277)	-	(1.277)
Transferi	3.854	(3.854)	-
Na dan 31. decembar 2017.	15.528	224	15.752
Amortizacija			
Na dan 1. januar 2016.	7.105	-	7.105
Trošak perioda	1.427	-	1.427
Na dan 31. decembar 2016.	8.532	-	8.532
Trošak perioda	1.871	-	1.871
Otuđenja	(1.225)	-	(1.225)
Stanje na 31. decembar 2017.	9.178	-	9.178
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 31. decembar 2016.	4.419	2.176	6.595
Na dan 31. decembar 2017.	6.350	224	6.574

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
- u KM	6.008	760
- u stranoj valuti	11.765	15.865
Oročeni depoziti		
- u KM	7.800	4.500
- u stranoj valuti	108.482	25.495
	134.055	46.620
Pozajmice od banaka		
Dugoročne pozajmice:		
- od stranih banaka	157.812	166.384
	157.812	166.384
Ukupno obaveze prema bankama	291.867	213.004
Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija		
Dugoročni krediti:		
- u KM	-	2.401
- u stranim valutama	31.169	15.694
Ukupno obaveze prema ostalim finansijskim institucijama	31.169	18.095
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	323.036	231.099

Tekući računi, depoziti banaka i uzeti krediti od banaka prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 145 hiljada KM (2016.: 193 hiljada KM).

Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 202 hiljada KM (2016.: 129 hiljada KM).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
- u KM	146.221	125.501
- u stranoj valuti	65.364	59.724
Pravna lica:		
- u KM	319.806	369.602
- u stranoj valuti	136.581	100.727
Ukupno depoziti po viđenju	667.972	655.554
Oročeni depoziti:		
Građani:		
- u KM	115.988	112.447
- u stranoj valuti	274.068	276.134
Pravna lica:		
- u KM	128.702	155.406
- u stranoj valuti	54.970	66.840
Ukupno oročeni depoziti	573.728	610.827
Ukupno obaveze prema klijentima	1.241.700	1.266.381

Obveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 7.944 hiljada KM (2018.: 8.444 hiljada KM).

29. SUBORDINIRANI DUG

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Ministarstvo Finansija i Trezora BiH	121	281

Pojedinačnim odobrenjima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i u skladu sa metodologijom propisanom Odlukom FBA o minimilanim standardima za upravljanje kapitalom i kapitalnoj zaštiti, subordinirani dug se može klasifikovati kao Tier 2 kapital u izračunu adekvatnosti kapitala.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

30. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveze prema dioničarima	8.194	135
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospjeća	5.465	5.352
Obaveze po kreditnim karticama	3.463	2.788
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	2.136	1.710
Obaveze prema dobavljačima	1.667	1.546
Obaveze po komisionim poslovima (bilješka 37)	86	8
Ostale obaveze	6.977	6.622
	27.988	18.161

31. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku	2.445	2.222
Rezervisanja za sudske sporove	1.485	1.975
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju i ostale kratkoročne beneficije zaposlenih	771	782
	4.701	4.979

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

31. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (NASTAVAK)

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2017. godine, su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (bilješka 15)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (bilješka 14)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (bilješka 16)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2016.	1.742	693	2.029	4.464
Neto promjena kroz bilans uspjeha	443	106	256	805
Smanjenje uslijed plaćanja	(210)	(17)	(63)	(290)
Stanje na dan 31. decembar 2016.	1.975	782	2.222	4.979
Stanje na dan 1. januar 2017.	1.975	782	2.222	4.979
Neto promjena kroz bilans uspjeha	(225)	22	261	58
Smanjenje uslijed plaćanja	(265)	(33)	(38)	(336)
Stanje na dan 31. decembar 2017.	1.485	771	2.445	4.701

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2017. godine u iznosu od 485 hiljada KM (2016.: 491 hiljada KM) je urađena od strane neovisnog aktuaru, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2017. godine u iznosu od 286 hiljada KM (2016.: 291 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

32. ODGOĐENA POREZNA OBAVEZA

Odgođena porezna obaveza se odnosi na privremenu poreznu razliku proizašlu iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju. Efekt promjene fer vrijednosti, umanjene za porez je prikazan kroz kapital. Odgođena porezna imovina proizašla iz rezervacija bit će u porezne svrhe priznata u momentu realizacije.

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2016. godine	41	-
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Povećanje odgođene porezne imovine	-	1
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Smanjenje u odgođenoj poreznoj obavezi	(41)	-
Povećanje odgođene porezne imovine za rezervacije u skladu sa MRS 19 - otpremnine	-	7
Povećanje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	75
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	146
Stanje 31. decembar 2016. godine	-	229
Stanje 1. januar 2017. godine		
Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Povećanje odgođene porezne obaveze	42	-
Povećanje odgođene porezne imovine	-	8
Priznavanje kroz bilansu uspjeha		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezervacije u skladu sa MRS 19 - otpremnine	-	(7)
Povećanje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	(56)
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	4
Stanje 31. decembar 2017. godine	42	178

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

33. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2017. i 31. decembar 2016.		Ukupno
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	
Broj dionica	447.760	60	447.820
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
Ukupno	44.776	6	44.782

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. godine je kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	99,99%
Ostali	0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2016. godine je bila kako slijedi:

Privredna banka Zagreb d.d.	94,94%
Ostali	5,06%

Tokom 2017.godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke, čime je prestalo njihovo vlasništvo nad istim. Na ovaj način, Privredna banka d.d. Zagreb postaje većinski dioničar sa 99,99% vlasništva, povećanjem svog udjela u kapitalu za 5,05%.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

34. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2012. godini Banka je otkupila 78.028 vlasničkih dionica što predstavlja udio u kapitalu Intesa Sanpaolo S.p.A (većinski dioničar Banke). Kupnja se odnosi na primjenu nove politike nagrađivanja zaposlenika Banke te je evidentirana u skladu s odredbama MSFI 2 Plaćanja po osnovu dionica kao plaćanja zasnovana na dionicama koja se podmiruju u novcu, jer se transakcija dogodila između lica koja pripadaju istoj grupi.

Tokom 2017. godine dio dionica je raspoređen korisnicima (19.292), a dio novih je kupljen (35.592). Na dan 31. decembra 2017. godine Banka drži 78.735 dionica Intesa Sanpaolo S.p.A. u svom portfoliju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Milanskoj berzi). Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

35. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije	36.492	43.759
Činidbene garancije	74.878	60.202
Akreditivi	2.815	5.252
Ukupno potencijalne obaveze	114.185	109.213
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	203.964	197.127
Ukupno preuzete obaveze	203.964	197.127
Potencijalne obaveze	318.149	306.340

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2016.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 94,94%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2017. godine i 31. decembar 2016. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	880	686
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	45.006	46.703
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	1	10
Ostala potraživanja – Intesa Sanpaolo Grupa	178	236
	46.065	47.635
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	969	2.172
Kredit i oročeni depoziti – Intesa Sanpaolo Grupa	107.967	11.446
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	145	1.536
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	211	491
	109.292	15.645
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	7.670	3.400
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	144	154
	7.814	3.554

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

	2017.	2016.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	52	59
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	105	79
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	171	199
	328	337
Troškovi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	56	69
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	6	49
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	1.846	3.060
	1.908	3.178

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2017.	2016.
Plate	1.078	1,144
Porezi i doprinosi na neto plate	659	685
Bonusi Upravi	570	456
Naknade članovima Nadzornog odbora	40	72
Ostale naknade	147	253
	2.494	2.610

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

37. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	40.498	33.237
Vladine organizacije	8.416	8.737
Udruženja i agencije	1.337	1.331
Ostalo	523	427
Ukupno	50.774	43.732
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	50.331	43.375
Kreditni dati stanovništvu	357	349
Ukupno	50.688	43.724
Dug prema osnovnim kreditorima – komisioni (bilješka 30)	86	8

